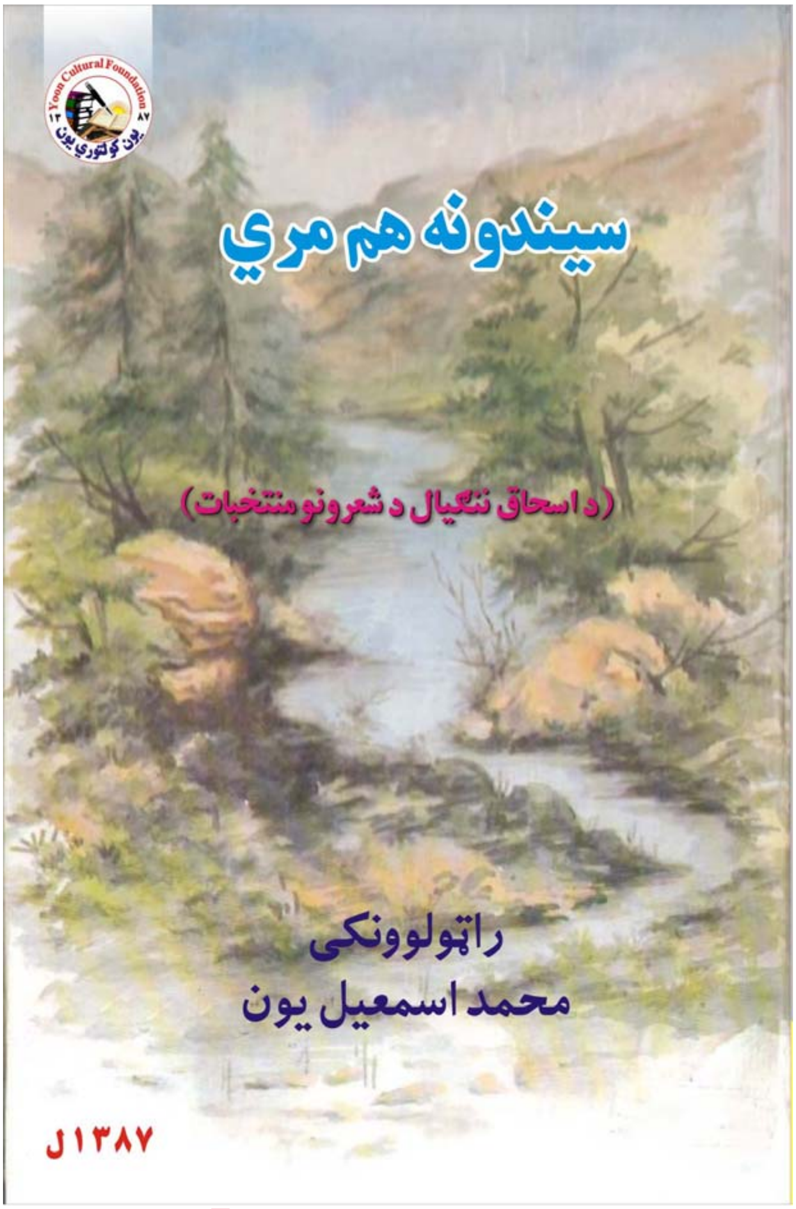

سیندونه هم مري

(د اسحاق ننگیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی
محمد اسمعیل یون

۱۳۸۷ل

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندونه هم مري

(د اسحق ننګیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سیندونه هم مري
شاعر:	اسحاق ننګیال
راټولوونکی:	محمد اسمعیل یون
خپرندوی:	یون کلتوري یون
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لومړی چاپ:	۱۳۷۷ل کال
دویم چاپ:	۱۳۸۷ل کال
د راټولوونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خپرندوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کمپوزر:	وفاالرحمن وفا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولیک

ګڼه	سرلیک	مخ
۱	د دې اثر دویم چاپ	۱
۲	یادون	۳
۳	سریزه	۱۸
۴	ننګیال د نورو لیکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خیبري تنده	۴۵
۷	طلایي ماهیان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	ثار	۴۹
۱۰	ګناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وینو د شپو ځانګې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصیب	۵۵
۱۶	انګازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وګورئ	۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸	شومه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېړې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورین کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پر غوټۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سیلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کیسې	۸۱
۳۷	درې نومونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تویې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هیلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماڼو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما لیلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کیسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلي لوګوس	۱۱۱
۵۶	ږلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلي مه ورانوئ	۱۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	ځاځکي ځاځکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، ږلی، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړینه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پياله	۱۶۰
۹۰	لاره	۱۶۱
۹۱	کب	۱۶۲
۹۲	مينه	۱۶۳
۹۳	ثانګه	۱۶۴
۹۴	زه او غر	۱۶۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۶۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته !(۲)	۱۷۱
۹۸	ويني پر کاله	۱۷۳
۹۹	بيديا	۱۷۴
۱۰۰	ګيله	۱۷۶
۱۰۱	شيخ	۱۷۷
۱۰۲	ګړۍ	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی - دېره	۱۸۳
۱۰۷	ګلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصيت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه يې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزګر	۱۹۸
۱۱۳	بنګړيواله	۱۹۹
۱۱۴	غچ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېرۍ	۲۰۴
۱۱۶	سيلاني بلبلې	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۷	روږده	۲۰۸
۱۱۸	تنده	۲۰۹
۱۱۹	ویرنه	۲۱۰
۱۲۰	داسې لور داسې لوونه	۲۱۳
۱۲۱	نه جام نه څادر	۲۱۷
۱۲۲	سیوری (۲)	۲۱۹
۱۲۳	کور مې	۲۲۳
۱۲۴	غزل (۱)	۲۲۶
۱۲۵	رحمان	۲۲۷
۱۲۶	سیند	۲۳۰
۱۲۷	کرونده	۲۳۱
۱۲۸	کچل	۲۳۳
۱۲۹	یو رنګ یو باد	۲۳۷
۱۳۰	غر (۲)	۲۴۰
۱۳۱	غزل او خنجر	۲۴۲
۱۳۲	کجاوې	۲۴۳
۱۳۳	چوپتیا	۲۴۶
۱۳۴	زه هم درځم	۲۴۷
۱۳۵	مور ته مثنوي	۲۵۴
۱۳۶	زېرى (۱)	۲۵۷
۱۳۷	نیمګړی غزل	۲۵۸
۱۳۸	شپېلۍ (۱)	۲۵۹
۱۳۹	د زردشت خوب	۲۶۰
۱۴۰	راته وناځه هنداري	۲۶۲
۱۴۱	درځني لاړم کلیه	۲۶۴
۱۴۲	دروغ	۲۶۷
۱۴۳	غزلبولې	۲۶۸
۱۴۴	سیند ته غزل	۲۶۹
۱۴۵	غزل	۲۷۰
۱۴۶	شپېلۍ (۲)	۲۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۷	غوبنتنه	۲۷۲
۱۴۸	د وینو غزل	۲۷۳
۱۴۹	غر (۳)	۲۷۴
۱۵۰	غر (۴)	۲۷۵
۱۵۱	آس (۲)	۲۷۶
۱۵۲	خوب	۲۷۷
۱۵۳	غر (۵)	۲۷۸
۱۵۴	دا کښتونه او بادونه	۲۸۰
۱۵۵	غزل	۲۸۴
۱۵۶	اورنی پر درمندونو	۲۸۵
۱۵۷	زړېدا	۲۸۷
۱۵۸	زړی (۲)	۲۸۸
۱۵۹	بې نښې	۲۸۹
۱۶۰	غر (۶)	۲۹۰
۱۶۱	خوب ته سرود	۲۹۱
۱۶۲	تش صدف	۲۹۲
۱۶۳	جامِ جم	۲۹۳
۱۶۴	له خوشاله تر ننګیاله	۲۹۴
۱۶۵	یا سر نه مري	۲۹۵
۱۶۶	د چغو تصویر	۲۹۷
۱۶۷	غر (۷)	۲۹۸
۱۶۸	خوب په ایینه کې	۳۰۰
۱۶۹	له ابلیس سره	۳۰۱
۱۷۰	هغه غر هغه سیوری	۳۰۳
۱۷۱	وېره مینه	۳۰۴
۱۷۲	مینه او ژوند	۳۰۵
۱۷۳	کوچی په باران کې	۳۰۷
۱۷۴	کله چې لمر ګل وکړي	۳۰۸
۱۷۵	د باغ غزل	۳۰۹
۱۷۶	یو شین انځور	۳۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پرښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو ګل	۳۳۱
۱۹۵	ګناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر دويم چاپ

خدای بښلی اسحق ننګيال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ يوه نوميالۍ څېره ده. که مرګي له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به يې دا سې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګيال د ټولې شاعرۍ کليات نه دي، خو منتخبات يا تر يوه حده غورچاڼ ورته ويلای شو. ځکه چې نه يوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه يې هم تر يوه ځايه غورچاڼ شوی او ځينې شعرونه ورسره يوځای شوي دي، نو ځکه يې د اسحق ننګيال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګيال په چاپي شعرونو کې نور ډېر ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت يې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره يې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زيات شوي او د انټرنټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپرو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ خپرو ته وروسپاري، چې هم ترې ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکۍ او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون

ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ

۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادون

د تېرو دوو لسیزو په بهیر کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه یو هم خدای بښلی اسحق ننګیال و. ده د ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهیر) کې شاعري پیل کړې وه، خو د ژوند تر پایه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږی او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقیقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسیله وه. ننګیال لږ تر لږه د خپلې څلېرویشت کلنې شاعرۍ په بهیر کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بیا یې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غمیو حیثیت لري او کولای شي د ننګیال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېر وخته ژوندی وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنیزو، سیاسي، فکري او نورو مسایلو او چارو کې د بریو ترڅنګ له یو لړ ښویېدنو، تېروتنو، هیلو او نهیلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننګیال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځینو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنګ، د هغه د ټولنیز، سیاسي او اخلاقي شخصیت انځور هم تر سترګو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنرمند تخلیق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زیاتې کچې د باطني شخصیت هنداره ده، نو کله چې د ننګیال پر شخصیت خبرې کېږي، مجبور یو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه یوه یوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګیال له ضمیره یې سرچینه اخیستې او بیا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مینځلې او د مینې د نړۍ د ابدیت غېږې ته یې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به یې یو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې یې د فکري ښویېدنو اټکل کېدی شي.

ننګیال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پیل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقیدې د بحران او د معنویت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه یې خواږه وو، خو وروستي عملونه یې ترخه...

د ننګیال د ذهن یوه برخه هم د یو سیاسي فکر د جال په کړۍ کې ګیر شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سیوری نه و غوړولی، چې د ناورین لومړی پړاو پیل شو. بیا ناورین د پاسه بل ناورین او غمیزه راغلل، چې نه یوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې یې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه یې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زیات دوام وموند او ننګیال هم په داسې یو جغرافیایي او مسلکي چاپېریال کې ژوند تېراوه، چې هلته د یو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګیال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره یې ټکلورې په ټکر کې و. ننګیال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو لیکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې یو جال کې راګیر و، چې تر دې دمه یې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه یې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګیال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو یې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې یو لړ فکري ښویېدنې لیدل کېږي، خو پر همدې وخت بیا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سیند د څپو یو پټ شور پروت و او داسې ښکلېده، چې یوه ورځ به دده ددې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمیر هغه دننني نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سینګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بریمن ګامونه اخلي، نو تپل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود یې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼایي هم راغله او په کابل کې د یو زیات شمېر لیکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر میندلو ته هڅه وکړه. ننګیال چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ ضمیر کې یې همدا راز پټ و ، له ځینو نورو څخه په دې لار کې ځوګامه د مخه شو. جرئت او ربښتینولي یې د دې مرغلرې د ځلوني او خپلوني لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبیاتو او د شعر د شعري جوهر د پیاوړتیا لپاره په ځرګند ډول هڅې پیل شوې. په همدې کلونو کې په څرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګیزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پیاوړي کره کتونکي او کیسه لیکونکي زرین انځور او بیا د تکړه کره کتونکي لطیف بهاند او نورو زیار او هڅې د یادونې او ستاینې وړ دي. دوی یو زیات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې یې د ((شعاریت)) پر ځای د ((شعریت)) جوهر پیاوړی بربښېده او یا په کې د شاعرۍ تومنه څرګندېدله، د ښه راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګیال یو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پیل شوي بهیر سره یو ځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګیال د بریمنو هڅو د پیل کلونه دي. دې بهیر تر ۱۳۷۱ ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګیال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبیت یې د هېواد د یو ستر عاطفي شاعر تر بریده ورساوه. ننګیال د همدې کلونو په بهیر کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځينو چاپي مجموعو ، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوربېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه يې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهير دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زياتو شعرونو ته به يې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پيله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته يې د خوږو کلمو يو زرين شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غويي مياشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم يو ستر ستمي ناورين او غميزه پر افغانانو وروتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د ننګيال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګوليو په باران کې يې ايله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ ترلغمانه پورې ورسوي، د کور شته يې ټول تيت و پرک شول او څو ځله په يوه ښار کې له يوه ځايه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کاليو په کيسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه يې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا يې ويل: ((ياره پيرجانه افسوس چې دا کتابونه يې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د يوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ يوه ګولۍ يې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو يې د بدن ځينې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ببرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېری ولمساوه. تياره مابنام و، ډېوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يو ځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت اين اتاقه ايله می کنی، ديگر ده اينجا نبينم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو کې له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتې نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په ببړنې ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاوو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)). بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلدارې معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګيال د سرګردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننګيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننګيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او مانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ل کال د غبرګولي د میاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېوادنۍ کچه زیات منښت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وښینده، بلکې د شمالي کوریا په هېواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل، خو د ځانګړو مجموعو او یا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعري د شعر د زیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یوه ستره هیله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه هیله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړینې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګیانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید، خوله یې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ یې راته وویل: ((پیرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله..)) ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راویښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټین مې ولګاوه او د ننګیال په چورت کې لاړم- یو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر ستر ګو سترګو کېده. زه ددې شعرونو تر پایه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګیال د وروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کټ مټ د هغه د اوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و، په هر توري کې ننګیال و، دا هغه ننګیال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین آس سور او د ښاپېریو ښار ته روان و او لکه له هغه ځایه یې د خپل ستي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخلیک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به یې د الینګار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګیال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هیله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې یې وې ترلاسه کړې. هغه یوه شعري مجموعه چې کاپي یې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګیال چې به کوم شعر ولیکه، نو د نورو شاعرانو په شان به یې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفیظ الله ګردش، صدیق الله بدر، نورمحمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګیال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځینو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وویل مونږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګیال صېب هغه شعرونه پیدا کړل، چې په تیت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بیا هم ماته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تر اوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو موږ به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و، چې د ننګیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننګیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شویو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته بریده پر دې باوري یم، چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. دده له خپل ناوړلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ماسره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غو ښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا وموندل نو در وبه يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلی سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. د ننګيال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننګيال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د ځو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صېب ته يې لېږلي وو، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر ګټور کار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال دا مجموعه (سيند و نه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سيند و نه هم مري، ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړي ډول ازاد شعر په برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګيال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای)). ننګيال ته دعاګانې.

په مينه او درناوي
محمد اسمعيل يون
۱۳۷۷ ل کال- ليندۍ
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

اسحق ننګیال

د پښتو د نوي شعري بهیر په یون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په یون کې ، اسحق ننګیال کله څوک هېرولی شي ! ننګیال د پښتو د نوي شعري بهیر د ښایست یوه نښه وه، ننګیال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرینه پاڼه وه، ننګیال هغه فقیر، هغه ملنګ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې یې هم موږ ته د هنرونو د ښایستونو دومره شته راپرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهیر پرې ویاړ کولای شي، خو که هغه مرګي دا سې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېړه له موږ نه وای اخیستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به یې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننګیال د پښتو په اوسني شعري یون کې په عمومي توګه، د یولاس دګوتو د شمېر له نومیالیو او وتلیو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که د افغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي او دپاملرنې وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی؛ دا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.
د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړېدلو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري را پیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنرې-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پرروړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولومړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري د هغه د وربښمينې لارې سفر وروسته، که هغه دمينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، مونږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښايي يوه يې د ننګيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له مونږه واخيست. داسې چې که دد غې خونړۍ غميزې پيلامه د **۱۳۵۷**ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننګيال د **۱۳۷۷**ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګيال يې، زمونږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړی: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غميزې انځورګري، ننګيال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هراړخيزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه اوج ته رسي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګيال تر مرګه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننګيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغې غمیزې په زړه کې پروت دی. همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او ځاځکي ځاځکي يې د ویرژړلیو شعرونو په توګه څڅوي، ننګیال د همدغې شلکلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعر دی. هغه د غم د دغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننګیال د همدا سې یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه راڅرګندېږي.

دمابښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې
ای د ویر پېغلې نغمه شه چې د شپو د جبل بندي یم
راته وژني خوب په ګوتو د شوګیرپیغمبر راغی
مه ځه راستنه شه چې د شپو د جبل بندي یم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سربلد نه یم
دغیرت ناوې شمله شه چې د شپو دجبل بندي یم...(۱)

او یا داچې:

زما د کور هغه وړه هغه بیباکه فضا
زما د کور هغه زاړه هغه ختین بامونه
چې ډو ببدل به د ماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ
د سرو ګلانو د شو پانو جنتي تخت نه يې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپين ږيرو دېرې
زموږ د سترو کروندګرو د غرمو خپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لويو خړو وريځو او باروتو لوګی
ځمکه دوينو او دمړو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو دغلو په لاس تښتول شوې ببرۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)

او:

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ويالو کې د هيليو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي ميندې
د ميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !(۳)

ننګیال، په کابل کې د تنظیمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنیمو کلونو د وحشت تر ټولو اوڅار شاهد شاعر هم دی. د ننګیال د ناچاپې شاعرۍ زیاتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.

هغه د بدمرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل ((مینې)) ته هم وایي، چې نور د رځینې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو ((انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مینې له شرمه درکتلای نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نشته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوځو کې د غارت کیسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې د ښمنې ښکاري
مینې له شرمه درکتلای نه شم (۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وایي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره !
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدۍ څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګرې جېنۍ چېرې؟

❋❋❋

تاته یا د شي مازیګره !
هغه شنې د ېرې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

❋❋❋

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

❋❋❋

لښتې وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرته لا مبي.(۵)

ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه رښتینې وحشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال د دغو غمیزو په انځورګرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله یې د ښکاره، بربنډ او څرګندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره یې یو ځای کړي دي او همدا د ننګیال د دغه ډول شعرونو دارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسایلو راجلا کوي.

دویم: د ننګیال د شاعرۍ یوه بله د ارزښت وړ ځانګړنه داده، چې دهغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دي. د هغه په زیاترو شعرونو کې د یو خواخوږي، د یو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی. عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنګه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعرۍ کې د غه ځواک وینو. د ((دا کلی مه ورانوئ)) د شعر یوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلی مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ... (۲)

ننګیال د د غه ډول عواطفو په باب، له ((ډیوې)) سره په یوه مرکه کې ویلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کیسه درته کوم: د اوړي یوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. یوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې یو ماشوم چې په یوه لاس کې یې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارې راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې یو ځل دا سې خوب حتماً وینم...))(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال د عاطفي شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

... ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلابي بچي
سپينې سرې منښو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (۸)

د اسحق ننګيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مينې څرګندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم څاڅکي څاڅکي راڅڅېده او څکه خو يې داسې ژر هغه شاعر زړه و دربد.

د رېيم: کوم بل ټکی چې د ننګيال په شاعرۍ کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا وربښي او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاصري شاعرۍ تابلوګانې رنګينوي او د پاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم دهېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز موږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو او چت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلي ويلي په درګاه کې د صنم مرم
پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم
د سلګو مزل مې خدايه چې لنډ نه کړې
سترې سترې يې په هر ګام او قدم مرم
پاڼه نه يم چې په تش لوګي لمبه شم
لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
ساقي ! دلته چې په څنګ کې د حرم مرم
د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه بېدئ
زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

(c) ketabton.com: The Digital Library

رونړ مـې مسـتقبل شـو خـو تيـارو ونيـو
رب د پســـرليو مـــې اغـــزو ونيـــو
مـاوي چـې مړونـد بـه يـې زر پوشـه شـي
مـات پـه کـې بنګـړي شـول هتکـړو ونيـو
چېرتـــه يو ســـم جـــام د شـــرابي عقـــل
ځـای د مېکـدو چـې مـې کعبـو ونيـو
نـور مـې نـو اشـنا پـه پلـو مـه راځـه
دلتـــه هـــر قـــدم قصـــابخانو ونيـــو.. (۱۰)

او:

بيـا رانغلـې لېمـو تـه پـه پسـتو پسـتو وزرونـو
زمـا د خـوب کـوترې سـتا د سـترګو لـه بـامونو
څلـو وهلـي ګـوره څـه خـواره واره پـرې ګرځـي
د شـونډو بوراګـان مې سـتا د شـونډو پرګلونـو
په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به رواېښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو، ګرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه ورکوټی کلی
دا سـيند چېرتـه جانـان او کېـږدي، د حبـابونو
لا ښکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنګـه د ننګيـال پـه ازادې شـاعرۍ کـې د نويـو شـاعرانه مفاهيمو او ترکيبونو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سيند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانـد دی. د ننګيـال شـاعري، د پښتـو د ازادې شـاعرۍ پـه عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده شاعرۍ کې د ننګيال هستونې ښکلې او پياوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ رنګينې سترګې
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د يو بل ازاد شعر د بېلګې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:

((... بېګاه شپونکی باد ستا د څټو له غرو راغی
په پګړۍ کې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې د لمرهغه زرين ومستنی نه وراتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخخۍ يو د سنورو نارنج نه و ايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره يوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پرهغو نويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
رېلۍ د لښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږ د کلي سپينې هېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وړو لوګيو پر ځای خورې ورې دي د ښايسته ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلتوب وينې کلي کې يو سپوری د برېتوا او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته رښتيا !
د کلي په دېره کې
د زلميو ځېورو
د اتڼ هغه سکنی مانښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې ببلګې هم راترسترګو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو څرګندونه کوي:

-ملا خه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه مانښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحرنوشۍ خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــا چې کــړې ښـــکاره لـــه لـــو پټې ســـترګې
خلکـــو نـــه شـــملې پـــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره ، تر هغو هم پښه اړوي او د نمونې پـه ډول، کلـه چې د ((ګنـاه)) پـه نـوم شـعر دا سـې پيلوي:

څو مره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څو مره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نو شعر په دا سې ډول پای تـه رسوي، چې د کلتـوري، عنعنـوي او اخلاقـي تګـو پـه پـام کې سـاتلو سـره يې يـو لـوی شـاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د دا سې څرګند او بربنډ بيـان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې ډېرې لږې وي.

د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکـه تښـتولی چې يـې وي. ننګيـال، يـو ګـل و ، يـو ملنګ و. دغـه ګـل لا بشپړ غوړېدلی هم نـه و ، چې پـاڼې پـاڼې شـو ، دغـه ملنـګ لا د خپـل شـعر کچکـول د فطـرت د ښـکلا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګینو له ډالیو بشپړ نه و را ډک کړی، چې کچکول تری چا پټ کړ.
ننګیال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سینګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نومیالي شاعر اسحق ننګیال د روان کال **۱۳۷۷**ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (**۱۹۹۸**م د اپریل **۲۸**مه) د افغانستان د معاصر تاریخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه یادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې یې د هغه پر مرګ خپله غمشریکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د **۱۳۷۷**ل کال د غبرګولي پر نهمه د **۱۹۹۸**م د مې پر د پرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب یوه درنه یاد غونډه جوړه شوې وه. یاد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصیت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او یو شمېر شاعرانو د هغه پر بې وخته مړینه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړیو وپتېیله، چې د اروا ښاد ننګیال د ناچاپو شعرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يوولس سوه مارکه سره راټول کړل.
څو کاله پخوا ګران ننګيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم د خپلې مجموعې په پيل کې ليکلې و:
((ډېر ګران انځور صېب:
هيله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې يې وکړل، هاسې ميرځي يې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخيستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پياله ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ويدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای(ج) د ژوند په نامه دژونديو په ځوليو کې اچولي دي او زما ژوند خو تا ته تر هر چا ښه څرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:
ښيښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې.
ښيښه يې رانه واخيسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه.
((دربېمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم یو هغه تېره لېونۍ پخلاینه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندرۍ غږوي...

ښیښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبې مې وېروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ نندارہ کوله، اوس یې هره شېبه نندارې ته ناست یو، مرګ مو په وینو او رګونو کې ځاله کړې ده.

یوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې یوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وویل، چې دا خپل څو خام او نیمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضایع نه شي. ښیښنه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به یې کړې! څو شعرونه مې ((سپېنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بیا موندل نو در وبه یې لېږم.

یوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په یوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارو مسافر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګیال تر مړینې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پیلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او لیکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما او د ننګیال هغه ګډ امانت یې، د یو ستر ادبي یادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مینه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور، پیاوړي لیکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعیل یون څخه هم زیاته مننه کوم، چې دغه مجموعه یې چاپ ته چمتو کړه، له هغو یادو شویو مجموعو سربېره یې د ګران ننګیال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره یو ځای کړل، دغه راز یې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او دا سې یوه ارزښتمنه مجموعه یې تړې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په یو ډول یې د دې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت
زرین انځور
۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه
۱۹۹۸م کال د سپتمبر ۱۸مه
جرمني – د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غویی(۱۹۹۵م ،می) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۲ل کال، (۱۴۶-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری،(۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا خبرې(د اسحق ننګیال د شعري بېلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ل کال،(۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م،م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ننګیال، کله چې لمر شین شي. ازاد افغانستان، جریده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.
۱۴- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۲۲)م.
۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.
۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.
۱۷- ننګیال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپتمبر)، (۵۴)م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګيال د نورو ليکوالو له نظره

❖ اسحق ننګيال يو رښتينی، ريالست او هيومانيست انقلابي شاعر و او زه به يې د لارښوونې وياړ د ژوند تر پايه په خپلو اوښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زيار.

❖ د اسحق ننګيال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او څېړلو وړ ده. حبيب الله رفيع.

❖ ننګيال خپله شاعري په ژوند يو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه يو لوی انځورګر دی، د غم ديوه شهکار تابلو يې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پير محمد کاروان.

❖ ننګيال په غربت کې پيدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې يې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو يوازې شعر يې لاره او د غه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګيال زموږ د لومړۍ ليکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې يې صميميت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صميمي او خواخوږی و، يو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به يې په ورين تندي منل. بريالی باجوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ ننګیال یوازیني عاطفي شاعر و ، چې په شعر کې یې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سیوري ته یې ډېر ستړي دمه کړه. لال پاچا ازمون.
❖ ننګیال یو نوښتګر او پر ښکلا مین شاعر و. نورالحبیب نثار.
❖ اسحق ننګیال د پښتو په معاصرو ادبیاتو کې داسې یو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د یوه پړک په شانې وځلېد او ژر الونیا شو او د زړه اس یې ارمانونوله درانه بار سره د ((یوباد)) تر سر ځار شو او زموږ وطن یې له یوه لوی ویر سره مخامخ کړ. احسان الله ارینزی.
❖ ننګیال هغه مجنون شاعر و ، چې د خپل لیلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښایست بدرنګۍ ته هم تیار ولاړ و. بادام ظریفي.
❖ ننګیال له ((بې ضرورته)) شعر ویلو څخه مخ واړوه، له تقلید څخه یې نوښت ته مخه کړه او د شعر اصلي جوهر ته یې پاملرنه وکړه. نور مراد.
❖ ننګیال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لوېې کورنۍ د سرګل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر خېل او د ازاد شعر سالارو. ډاکټر محمد الله رازق.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ دننګيال شعري ځواک دومره پياوړی و ، چې کله ما دده يو شعر (خيبري تنده) چې د سر بيت يې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره يې په ولولو راوستم. **ډاکټر جاويد وردګ.**

❖ د ننګيال د شهرت او برياليتوب يو راز په دې کې نغښتی و ، چې ده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه ايښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټيټ کاندي. دی په واقعي مانا يو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازۍ او يوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. **سرمحقق زلمی هېوادمل.**

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي اود پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی. **زرين انځور.**

❖ ننګيال د جنګ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ(کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. **فرېدون.**

❖ ننګيال لکه څنګه چې په شعر او ادب کې يو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعيت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو خېرښېګڼو کې ډېر پياوړی و. **مولوي عيسی خان عالمي.**

❖ ننګيال د يوه لوی عزت سيوری و، چې تر دې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نود خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الينګاری**

❖ ننګيال يو هځاند او ښه انځورګر ليکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړي دي. **محمد حکيم.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمځو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې اېښې نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستا له ربنتیا ستا له دروا غو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو اميل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نړدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نړدئ
پربړده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نړدئ
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نړدئ
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نړدئ
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نړدئ
ګورئ چې اسمان کې وربځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نړدئ
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نړدئ.

۱۷/۹/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي مرغان

سهر اوچت شو
دتیارو لمن یې خیرې کړله
او سپرلنیو وږمو
ددې شینکي اسمان په دښتو کې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او ،
ددې لوی دریاب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپینو سپینو آینو د پاسه
د سرو لمرونو
طلایي ماهیانو ولامبلې.
۷/۲/۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلالي بچي
سپينې سرې مښوکې زرکني بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵✵✵

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵✵✵

ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د غونچو په لمن پرېوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو منګو کو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټيو د ښکالو سرود
ځمکې ته د وريځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵✵✵

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه يې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم ګوره پلار يې او بچی لرې
پېغله لور ښايسته زوی ګلالی لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړګی لرې
نو !
ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
۱/۳/۱۳۶۵، کابل

څار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دوير ګلان مې د سهار له اننګو ټول کړي
د ورېځو سيورو ته مې ايښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو
لارې څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هېره دې جفا کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
دا ځلې خولـه راکـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
مادرتــه نيــازبين زړګــی ټــوټې ټــوټې راوړی
ډېره دې ادا کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي
نـن راتـه سـاقي د انګـوري ميـو ست مـه کـوه
شـونډې دې مينـا کـه نـورې نـه درځـم پـه کلـي
خولـه خـودې ښـېرا نـه غيـر دعاتـه جوړه نـه شـوه
سترګو کې موسکاکه نوردې نه درځم پـه کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نـن ديـدن سـبوا کـه نـوردې نـه درځـم پـه کلـي
زه ملامت نه يم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
معافـه مـې ګنـاه کـه نـور دې نـه درځـم پـه کلـي.

۱۲/۵/۱۳۲۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګیه اوښکه د لېمو شوې دا دې څه وکول
تېر د قاتلو په کوڅو شوې دا دې څه وکول
دلته د ښکلو مینه سرغواړي د عشق په بدل
راغلې مین په داسې غلو شوې دا دې څه وکول
دلته خو لارې د جنون وي د هوس خو نه وي
تاو د جنون په زنځیرو شوې داد څه وکول
قدم چې خوشې دلته اخلې په اغزیو لګي
ته یې په خیال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټیټی دې چاته هم نه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشې هو جرې

ګلونــــه شـــته خـــو لـــه ورېمـــو خـــالي دي
جامونـــــه ډېـــر دي لـــه نشـــو خـــالي دي
نـور يـې نـو شـرنګ نـه شته چې پـا مـې ځـوي
ســـپين مرونډونـــه لـــه بنګـــړو خـــالي دي
نجـــونې ســـرتورې شـــوې بهـــر نـــه راځـــي
ځکـــه قبرونـــه لـــه ډيـــوو خـــالي دي
چــې يــې پيزېــب شــي زنــګ وهلــې کــړی
دغـــه کـــوڅې لـــه لېونـــو خـــالي دي
چــې مــې رقيــب پــه کلــي زغــرده راځــي
ښـــايي هـــو جرې لـــه پښـــتنو خـــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وينو د شپو څانګې...

د سپوږمۍ ټيک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋ ❋ ❋

دلته مرګ دی، دلته وينې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ يو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې

❋ ❋ ❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سينو کې
د زلميانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وينو د شپو څانګې...
۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تا سو پر کمځیو باندې تېره کړه
مورې شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رودل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېریو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو ترورېمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیب

مـورِ چې لـه اره د شـپو رورېدي يـو سبا دې نـه شي
کـه پـه څـو شمعو شـپې رڼـېږي نـو رڼـا دې نـه شي
خيـردی زمـورِ دبـاغ ګلونـه کـه تـالا تـالا شـول
ستا د ښايست، ستا د کمڅو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تياور کې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستادبېلتون خوب مې ليـدلی دی رښـتيادې نـه شي
خـوا مـو اغـزو ،لاره اغزو ،کلـی اغـزو نيـولی
دا سې سـپرلي کې کـه راځې ګلونـه رادې نـه شي
مورِ د تقدير پـر مانـوپـه وچ سـمندر ټول لاهو کړو
دغـه نصـيب بـه وي زمـورِ خـو د بـل چادې نـه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۲
جلال اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چو په چوپتيا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

دا څه سهار دی؟
چې له يوه کوره يو غږ
د يوه ورد خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

خو يو غږ اورم،
يو غږ وينم،
يو غږ څښم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای! زموږ د باغ ګلونه
وای! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

سترګې دې شته؟
ته راته ګورې؟
غږ مې اورې؟
ژوندونه! نن دې پټو سترګوته
یو غلې مساپر ناست یم
چې اسوېلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمې کوې
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتۍ وسوځېدې
اوښکې مې بیرته خو را !.

۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې
ځــــــــــــــــــو
شپو کې دلمر زړي کرو وربېځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کرېږې کوڅې که د سفر څو له تيارو ډکې دي
دوينو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې
ځــــــــــــــــــو
له زړنو پرخې ووروو پر جل وهلي فصل
شبېې، شبېې لکه ورېمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقيب خير که کوهي کيندلي
سبا به غاړه غړې ياره ! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګڼ شول هر خواته په کروندو لوونه
موږه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلې دلې وړه پر سر
موږ ته راپېښ دي د غونچو لوونه
موږ د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشیني نه یو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خیر دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

❋ ❋ ❋

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په لاس د تور ځنګله له پا چاهۍ نه
د غريبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تښتو.

✵ ✵ ✵

زه د مزل په هر يو ګام کې
د پرون شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او څېړيو
د ګونګې ژبې اورينو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته ښيي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

✵ ✵ ✵

زه يې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداري وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۲/۱۳۶۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېځو دېوالونو
او بامونو ستړې شوې يمه
ماته له دې ځايه نه ليرې
په ځنګله کې
يوه د غوړګو کوټنۍ کوره کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

منم د ژمي چې اثر نه شته دی
خو پرسپرلي هم څه باور نه شته دی
ګودر به وي، نجونې به د ډېرې وي خو
هغه د ښکلیو مازیګر نه شته دی
تنها که وم مګر اوبه چې نه شوم
د اتشي سترګو نظر نه شته دی
شپه سبا شوې له مودو ځنې پس
خو زور په زړه کې د سحر نه شته دی
لوېې د ډېرې چې مو اغزو ونیوې
جګې شملې پګړۍ په سر نه شته دی

۳۱/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو د مارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زمونږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړې مور مې

هر څو زبېښمه ورو ورو (د بلبل اوښکې))
هر څو زبېښم د وربښمو شونډو څاڅکي
هرڅو خبېږم د نشو پر مینارونو
لامې مینه تاوده نه وي چې رایاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستړې ستړې مور مې
هر یو ګوټ شي د شرابو
پیمانه راته د زهرو
راته یادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه!
ای د مرګ او وینو کوره!
لږ مې پرېږده، لږ مې پرېږده
چې مېلمه یم پس له عمره
د یورپ د ښاپېریو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کیف

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی ارش ته:

ستړي شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې ننداري کوم
چې لټوې مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوې مې د دې سترو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیبنه د غم د میو لاس کې
له هر ګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
ستړي شعرونه لیکم.
هو کې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.

۵/۹/۱۳۶۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) او د ((مستو)) شاعريو شپې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د ميلاد او کوچنيو الي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مسا پر ماښام کې
چې په سرو وينو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګيدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وينه شي، وڅاڅي او ژاړي سربداله دې کڼې ځمکې ته.

✵ ✵ ✵

راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وينو او سرو اوښکو چينې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پانې پانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الماسي برېښنده غاښو کې د خاپو پاتې.

❋ ❋ ❋

راشئ او ومې ګورئ!
راشئ او ومې ګورئ!
چې څنګه خلاص شم شوګیرونه د سهارله شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاځم وخوځم او ګرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۳۶۷/ ۹/ ۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شومه دم

راځـه چـې ځـه د سـتورو د لالونـو شـومه دم دی
پـه څڼـو د سـپوږمۍ کـې د ګلونـو شـومه دم دی
کیســې خــو پــه والله چــې د شــرابو زړې شــوي
جانانـه ! د سـرو شـونډو د جـامونو شـومه دم دی
د شـمعې پـه رڼـا کـې بـه مـې سـتا څېـره لیدلـه
اوس راشه چې مې کور د مشـالونو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تـه ګـوره چــې اشــنا ! د غزلونـو شـومه دم دی
زمـاد انتظـار شـېبې او سـتا نـیم کتـه سـترګې
زمـا د شـوګیرو ، سـتاد خوبونـو شـومه دم دی.

۲/۱۰/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل ختک ته:

شمشاد شمله، زيړې خبرې

تـه رانـه ځـې او زه تنهـا کې پـر ځيګـر ګرځـوم
د ذهـن بـاغ کـې دې کـرم يـاد دې پـر سـر ګرځـوم
اشـنا ! در تلـی نـه شـمه لار تړولـه اغـزو نيـولې
د زړه پـر ګـل دې لکـه پرخـه هـر سـهر ګرځـوم
څاڅکی غزل به مې ليکه تابه تر جوړ کړ دريـاب
اوس بـه د شعر منګـی خـالي پرکـوم ګـودر ګرځـوم
بـې شـکه کـور د پښـتنو کـې لـر وبـر خـو نـه شـته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستا دا شمشاد، شمشـاد شـمله او سـتا زيړې خبرې
لکـه روڼ سـتوری پـه اسـمان کـې د خيبـر ګرځـوم
ګـوره زاري درتـه کـوم چـې درنـه نـه شـمه هېـر
سـتا د ((غيـرت چيغـه)) خـو زه پـه لـر وبـر ګرځـوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې څېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پانه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښایست او د شنې مینې کیسې.

***

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه د حسن ډیوه یوه ښایسته شهزادګۍ
یوه له شنو ، سپینو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

***

هاغه ده وینمه یې
چې له خاورین کلي نه راغله
د ښایست پر اوربو.

***

ګوره سپرلی راغی
هلته یو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

د خـزان رټلـی ګـل یـم پـر سـپېڅلي بهـار سـوځم
د ګونګی شمعې رڼا یم د شـپې زېږم سـهار سـوځم
ورتـه اوښـکه شـم د سـترګو زمـا سـتړی سـفر ګـوري
لایـې کـوز پـر شـونډو نـه یـم چې پـه ښـکلي رخسـار
سـوځم
د کمڅیـو د بـڼ ګـل وم لکـه روڼ د شـفق څـاڅکی
ستاد تـورو زلفـو غـره تـه اوس تنهالکـه خار سـوځم
د لیلي زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونی سترګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کښـت کړې د جفا فصـل زرغـون شـو
د ژړا چم خو مې نه زده خو د زړه پـه انګار سوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده که دې خوارېږه نه دي ترخه خو راته ووايه
مات مات دې منګی شه جنۍ څه خو راته ووايه
زه ساده په غورو د لېمو کله پوهېږمه
نیمه راته ووايه د زړه خو راته ووايه
نه وايمه نه چې راته وکړه د وصال کيسه
خير دی يو غزل د بېلتانه خو راته ووايه
ما دې د الفت زړې د زړه پر سر کرلي دي
ته پرې د سپرغو د بارانه خو راته ووايه
سترګې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظر ته کېناستې
او سه يې هغه وخت د قتلېده خو راته ووايه.

۱۸/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سوی پر غوټۍ

نــــازولې غـــوټۍ راغلـــه
د ســپوږمۍ امېــل پــر غــاړه
د ســپرلي وینــې پــر شــونډو
او د ســتورو د ســرو اوښــکو
پــه چینـــو مینځلــې زلفــې

✵✵✵

دا ږېــرۍ د ســـپینو واورو
د جلګـــو ســـپین کفنونـــه
یرغلونـــــــه د ږلیـــــــو
د یخجنـــو بـــادو کړیکـــې
توپـــاني خـــونړۍ وربځـــې
دترخـــو ســـیلیو ژبـــې
د ګلونـــود مـــرګ چغـــې
د ویرجنـــو ورځـــو مینـــدې
د نېستۍ پر سین لاهو شول
راتــه ســور پسـرلی شـین شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي

✵✵✵

زمـا زړه پـر غـوټۍ سـوځي
چې د مـرګ لـه پـولې راغلـه
لـه لـوخړو ډک جهــان تــه
د شـرابو جـام پـه لاس کـې
خمـاري نشـې پـه سـترګو
خـو شـېبه پـرې تېـره نـه ده
چې بې اور او توپـان سوځي
د ثــواب بنګـړي پـر لېچـو
لـــه ګنــاه تشـــه لمنـــه
دا زمــوږ د وینــو سـین کــې
دا زمــوږ غریــب ســپرلي
کــــــــــــې !!!

۲۴/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه کړ
زما د مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زما ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټې
هاسې پر فصل راغلل
✵ ✵ ✵
ستا دراتلو د شپېو ټال کې زنګېدم زنګېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستاهر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمڅيو
غور ځېدلي غوټۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
د بې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تـورې سیلۍ دي په جونګړو کې رنړا نه پرېږدي
دلتـه دوینـو لېـوني چیرتـه خندا نـه پرېـږدي
چې د اشـنا خـورو ورو زلفـو کـې نـه شـته ګلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پـرون پـه کـانړو نـن چې داسې پـه سـکروټو لګـو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وینو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعا ګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو پـه وطـن راتـه د مـرګ سـوداګر
چاتـه عـزت، چاتـه شـمله، چاتـه حیـا نـه پرېـږدي.

۱۵/۲/۱۳٦۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو ننداريې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

***

چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

***

چا د اسمان له چاودي زړه
زخمي سینې
اوله ویرجنو سترګو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د واټ په منځ کې
د شهيدو ستورو وينو نه
پر مخ ولې خالونه ايښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلايي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کيسې.
۱/۴/۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوئ؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سیورې.

۵/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي پاڼه

د سـرو وينـو پـرون وينم
چـې د نـن شـفق تـه ګـورم
راتـه تېـرې کيسـې ښـيي
د ماضـي پاڼـه اينـه شـوه.

❋ ❋ ❋

چـې کـې لـوی سـمندر وينم
پـه بـاغي څپـو کـې لامبم
د زمـان ګلونـه مينځم
د ازاد سـاحل پـه څـاڅکو
د نجـات پـر بېـړۍ سپور يم
کلـه تنـدر کلـه کلـه اور يم
ړنګـوم د سـکون څلـي
وينبـوم د مـاڼو کلـي
هـر محـل راتـه ميونـد دی
هـره دښـته تـاتره شـوه.

❋ ❋ ❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کې لويو غرو ته ګورم
ټول جهان راته شمله شي
دا کړېږي وږي درې مې
راته رزم شي، جګړه شي
هره تيږه د وطن مې
د جرګو لويه دېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتيانو)) زلزله شي
هر يو توغ، هره جنډه مې
د پړنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته بربښنا وينم
راته توره شي تياره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

❋❋❋

لا د هسک څڼو کې زانګي
دا اسمان اسمان خيبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جهـان جهـان سـپين غـر مـې
لا د فتحـــې ســـرود بـــولي
دا ميونـد ميونـد ســنگر مـې
د دښـــمن پـــر مـــرۍ چـــورلي
د غـــازي ادې خنجـــر مـــې
لا د تـــورو گـــوزار غـــوا ړي
د زلمـــي شـــهيد ټټرمـــې
زېـرې ! زېـرې ! چـې لا سـره مـو
د ننگونـــو معرکـــه شـــوه
دا پـــــه ســــرگټلې لاره
بيـا زمـوږ پـه وينـو سـره شـوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونځېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېیو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپه د ځوانیمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

۲۶/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تویې شول

دا ستوري هم تویې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږي د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچي.

✵✵✵

دا ستوري هم تویې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږدیو منځ کې
دکوچنیو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

✵✵✵

دا ستوري هم تویې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپوبنده ګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهیدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۶۸، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بیا به سره لېچې د رامبېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بین د زړه
زخمي اسویلي ساه واخلي؟
بیا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وریو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هوکې!
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ویلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چا له حسنه رنګ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لوري مزلونه وهل؟

❋ ❋ ❋

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟

❋ ❋ ❋

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو اننګیو ته
د مینې خال له چا پوراوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود وختونو تروږمۍ کې به
د ژوند او د امید ګامونه چا اخیستل؟
کښت دې سمسور سپوږمۍ !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډيوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړيو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کليو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونځېدې
بيامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وينو سور کړ.
او په دې سترېيو کروندو کې
د غنمو او ګنيو د هر فصل پر ځای
هره شپېه د ځوانيمرګ ژوند
او د سرو وينو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، کودرونه
او ویالې تږې شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).

❋❋❋

دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.

❋❋❋

دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
اوپرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.

❋❋❋

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوږو کې زانګي
دلته ويالې تږي دي
((دلته ډو ډی وږې ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هډیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم ستړی نه شو پر موږ زور د ستمګرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس(۱)

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه
لکه د ښکلي يار د سپينو غاښو سپينه برېښنا
لکه اوبو کې د ښايسته وو ښاپېريو د مړوندونو سيورې.

✲ ✲ ✲

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنيا سپينه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځني کرکه لري
فقط همدا اسې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتي رانه
هلته يو اس ولاړ دی
هلته يو اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه.

۱۵/۸/۱۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پاڼې را ورژېدې
څانګې بربنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نو ای هیلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګراني ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د سترېو پردیسانو د غرمو څپرې
اودوېالو رنې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټېیونه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.

۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مو دو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپين سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او د ګناه يو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خو به !
صدف په ناړو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما د مور د لاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.

۲۳/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ته سرود

موږه دې وینو ماښو !
موږه دې وینو بېړۍ !
ماښو ! زموږه دلته یو ګودر اباد دی:
د زلمیو او د پېغلو د تنکیو زړو د وینو ګودر
دلته زموږ د وطن میندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو سترېیو سترېیو اوښکو مینځي.

❋ ❋ ❋

زموږ بوختیا: ویر سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هدیرو ، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګولیو نڅا
ژوند مو د اور او د ایرو
او د سکروټو او سپرغیو
یوه تکه سره بټۍ ده ماښو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.

❋ ❋ ❋

خو موږ دې وینو بېړۍ !
موږه دې وینو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې بېړۍ !
موږه دې وینو د یاغي سین په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځي، پرځي
او را وخوځېږي
د څپو پر غرونو لارې باسي.
❋ ❋ ❋
موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر څپک کې
د نهنګو ويني څښونکې لښکر ناست دی
له غاښونو نه اړې جوړوي.
❋ ❋ ❋
موږه دې وينو چې د درد کومي کې ساه وباسي
موږه دې وينو چې يوه تنها که مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله
تاوه را تاوه شوله.
❋ ❋ ❋
موږه دې وينو ماښو !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو اومزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز اورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ورځه !
ماښو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.
❋ ❋ ❋
که چېرته تم شې ماښو !
اود ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاښو به ورستې شي تورتمونو کې
د ستړیو قافلو دیون سپېڅلې کیسې
د ګلکڅونو شنې رینبې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي
❋ ❋ ❋
موږه د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست یو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وینو مشالونه ایښي
موږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپینو مرغلرو مینځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربږي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرتړپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

✵ ✵ ✵

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چېرته یو؟
نه خو مو چاته لېونی ویلی
نه مو پېریان د چا د عقل غله ګڼلې چېرته
خو ځو ډوببږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

✵ ✵ ✵

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ((نوح)) بېړۍ!
موږه په خپله لېوني يو
او پېريانو رانه عقل وړی
لاس راکوې او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې لـه تـا دوینوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زیــوس) د کــال وړانګــې ((اتنــه)) موشــه د کلــي
ځو چې غـار پـه وینـو لونـد دی، ګډوي لـوګي د غوښو
څویـو سـترګی دېـو پـاچـا دی نـو وسـله مـو شـه د کلـي
د تیارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ایستلی نه شي
د سـپوږمۍ د روح اینـه شـه او ډیـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه بوي لـولۍ سترګک کړسکندر تخت د جمشید وسو
دا مړژوانـدی قـوم راویښ کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چې دژونـد هـره چینـه یـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سره موسـم کې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد یې د ګلو د وږمو سپینو چینو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مینځي.

✵✵✵

زما لیلا د شنه اسمان د لویو کلیو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې ځانګه ځانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څڼوته
غونچې د مرغلرو وایي.

✵✵✵

زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښایسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزبږي
نغمې ورته د عشق او د پاکۍ غږوي.

✵✵✵

زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کېږدۍ کوچۍ ده
لکه ګوربت یې پر ژورو او پر تړو
کړېدل نه دي زده.

❋ ❋ ❋

زما لیلا د شنو بادونو د چینو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې ورېږمې د ازادۍ وروي.

❋ ❋ ❋

زما لیلا د خدای د کلي د شنه باغ
د هسکې ونې سره منه ده اشنا !
چې د جنت وږي یو ازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تو یولو ته یې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

مادې په زلفو کې
يو ګل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غونچې غونچې کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیسې

سوړ ژمی اوبه شو د سپرلي هنګامې چېرته دي؟
دا زمـوږ دترېـو هغـه ډکـې کاسـې چېرتـه دي؟
شـپو کـې لګېـدلې د زلمـې شـهيد پـر قبـر چـې
اوس مو پرشـهيد وطـن دا ورکـې ډيـوې چېرتـه
دي؟
زمـوږه خـو يـاد ېږي د پرديـو هـم ببوسـه مـرګ
سـرې جنـډې رپېـږي پرې؛زموږهـد يرې چېرتـه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هوجرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـويې دېرې چېرتـه دي؟
شـته دلو پټـو غـرور او هسـک دی د پګړيـو غـر
اوف چـې د پښتو او پښـتونوالې کيسـې چېرتـه
دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳٦۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپېڅلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وټوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

❁ ❁ ❁

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېګناه لمنې
زما د زړه پر جل وهلې دښتې تو یه شولې
لکه وړمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې بېوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

❁ ❁ ❁

ته د ملمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډیوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه د روند لاسو کې ستړې امسا
لکه د تږي مسافر په مخ کې لو یه چینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه سترې بازينګر ګډه وي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زموږ د غرو په لاله يې درو کې
او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او دکاږو کاروان غېږې مونښې
او دا سمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر ورې لوپټې لاندې
د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونهویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زمونږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
د لمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو څنې
ګورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه څګيروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او اميداورې ميندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلی مه ورانوئ!
دا کلی مه ورانوئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څڼیکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیـارو شپېې یې
د خپلو سترګود الماسو پـه تېغ څیـرې کړلې.

✲✲✲

مــامې د مینـــې نــو بالغــه څڼیکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې دستورو نجونې
دشپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلې.

✲✲✲

مــامې د مینـــې نوبالغــه څڼیکــه ولیدلــه
دسبایي ددې وربښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د وربځو سین نه دسفرلاره کې
د بـاراني ګلـو سـلام تـه غېـږ د ځمکـې نیسـې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء زما سپين ږيري شهيد پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! د دې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !
ای ! د ګلونو او د پېغلو ، پېغلو وینو پرې !
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې د کړیکو او تیارو نننه شوم؟
او د ساړه ژمي خوني او ګنهګار ابلیس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اور وکاره !
ته را ته ګورې !

✵ ✵ ✵

ته را ته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو ؟
او په ویالو کې د هیلیو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟
خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان تڼک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درڼا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربځو ځاله کړې
او د شیطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتویې شولې.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپینکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپینې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
دغه رانه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او،
د سينې له باغ نه
به مې د وينو څراغ
تورو کوڅو کې
د لاروېو مخ ته، ونيسمه
څو چې په ګډه سره
دې لويو شپو کې
د رڼا کلي ته تول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لوري
یوې مرورلې
خوسا شوې وږمې سر اخیستی
او د ګلانو په چوپتیا کې
د کارغانو ډلو
تیارې پر سر
د سبایي په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته ونه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ویده پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ویده ده
د شپو په څڼو کې
د تورو، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وینو پیمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټیو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سینې
یوه رڼا ولوېده
یوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر یې درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتورمجاور احمدزیار ته د هغه
د پنځوسمې کليزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
دخپلو وړانګو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاووو شويو
(ګلو) وشڅېدې
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ رژېدلي
اوسرتور (بڼ) ته
سالو وګنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرليه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو، خونړيو شپو
زموږ د باغ د کشماليو وينې وچې کړلې
او ماښامي سيليو
بيا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګيو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

✵✵✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خيالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ دميندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتيو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

✵✵✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه!
چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو دګلونو دميلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود شنو وږو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

✵ ✵ ✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکيو سرو غوټيو سترګې
د ځانګو بڼ نه د خزان په سيلۍ تويې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو ربديو د مور بلاربه ګېډه وخيرله ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثاڅکي...ثاڅکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د ورېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستود پېغلتوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسیو بچي
او د زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وینو په بدل
ثاڅکي د لمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلي، داکورونه
اودا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راټوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ دوینو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه دا سمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه تربدلي باران
یوې تربدلې ږلۍ
دا سې باران چې زموږ د پېغلو د بڼو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

ليک

ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکليو حورو اننګيو او ککيو کې يو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵ ✵ ✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وينم
د دنيا دبېګناهو او سپېڅلو اروګانو فرياد
يو ګونګ شوی، يو بې ژبې، يو بې وينې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي ببرۍ د ستر ماښو د سترېو شېبو
ليکي وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵ ✵ ✵

کله چې خاندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالګینې خنداګانې ماته ویر، ماته فریاد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړې نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه یم چې کاتب د مخلوقاتو زما و ستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو لیکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندامو هم نه ده زده.
ته یې سپېڅلې لکه وړانګه او ارواد مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې
ته یې سپېڅلې لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيوري(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو څانګې
دا زمونږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.
❋❋❋
دا سپېڅلې خاورې وايي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا د باد د مور اواز دی:
چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.
❋❋❋
کاڼي، غرونه راته وايي
دا سیندونه راته وايي:
پام چې څنګ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

یه ښکلې، ښکلې
یه سپېڅلې ملایکې!
دې مالت او په دې چم کې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او د ګناه غاړه کې
څوک نه وینې،
وایه! په دې لار چې راتلې
هغه زموږ د پلرو
او د نیکونو قبرونه څه رنګه وو؟
ښنه یې وه؟
خاوره یې وه؟
شناختې یې وې او که نه؟
موږ خو د پلار او د نیکه هغه سپېڅلي
او درانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا د غېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او د غوړګو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه اودویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او د دعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

✵✵✵

سیلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېږ غوځوي
موږ له غوټیو او غوټۍ له موږ مخونه نیسي.
وایه ته څوک یې؟
د کوم ځای یې؟
او له کومه دې زموږ د دعا او عبادت کلي ته پښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپیر

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څومره مینه ګر کې ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څو ځان په خیرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپینو پیو مې څادر مینځي
دلته مې د ځمکې
دا سپین سرې نیا میره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلی

لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د ګلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي؟
❋ ❋ ❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د ګلي مازيګره
ها زمورږد ګلي چم کې
هغه سپينه کېږدۍ څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوګرې جنۍ چېرې؟
❋ ❋ ❋
تا ته ياد شي مازېګره !
د ګودر د غاړې ليکې؟
لکه باغ د ښاپېريو،
لکه لارې د کوترو؟
❋ ❋ ❋
تاته ياد شي مازيګره !

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شنې د ېرې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.
❋❋❋
نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلیو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
دا بیو د لاس نښه.
❋❋❋
لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غر شو
اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرې لامبي !!.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکی څاڅکی راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو ولې
زه څو مره کمبخت یم د توبې پر سر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه را باندې سیوری کړه
خیر دی مسافر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماتـــه انکـــار تاتـــه د هـــو خبـــرې نـــه دي زده
تـــا تـــه د راتلـــو ماتـــه د تلـــو خبـــرې نـــه دي زده
تـــه خوبـــه مـــانۍ د وعـــدو بيارا تـــه ودانـــه کـــړې
ماتـــه لـــه دروغجنـــو د ګيلـــو خبـــرې نـــه دي زده
ستا خوبـه امېـل لکـه سـپوږمۍ پـه ټتـر وزانګـي
ماتـــه د نـــا څيرو ګرېوانـــو خبـــرې نـــه دي زده
ته د خم مېلمه شه، سر تر پښو د مستې څانګه شه
ماتـــه يـــې د اوښـــکو د نشـــو خبـــرې نـــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســـتا لکـــه مغلـــه د پښـــتو خبـــرې نـــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویر مالت

تـــه راتـــه خانـــده زه سلګو ســـره خوشـــاله یمـــه
تـــه پســـرلی شـــه زه اغـــزو ســـره خوشـــاله یمـــه
د ویـــر مالـــت کـــې دهـــوس د ادا نـــه شـــته قـــدر
د غـــم موســـم دی لـــه غمـــو ســـره خوشـــاله یمـــه
ستوري دې اوري پرخې پرخې پـر خوب وړې نظر
زه لکـــه شـــمعه شـــوګیرو ســـره خوشـــاله یمـــه
د زلفـــو وربځـــې وورو ه بلـــې دې نـــه شـــې ډیـــوې
د ژمـــي شـــپه یـــم لـــه تیـــارو ســـره خوشـــاله یمـــه
نـــادان قاتـــل راتـــه پـــه لاره کـــې کرلـــي ســـپرغۍ
زه لکـــه دود لویـــو لمبـــو ســـره خوشـــاله یمـــه
ځومره خوږه شوه پـه دې چم کې د وحشـت ارتقـا
چـــې یـــې ښـــاغلو لیونـــو ســـره خوشـــاله یمـــه.

۳۱/۹/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کري
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو وورې.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لوښته د وطن مې
د نرګس ډکه کمځۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وربمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسيو لونې ناخې
د شنو دښتو پېغلتوب ته.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنا ناوې
غوڅوي د شپې رګونه
کړي د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نڅاګر شول.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو
تو دوي مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلي د تاک وينې
ګناهکار ساقي ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پاڼه د هر ګل مې
دې ياغي سرته پګړۍ شوه
هر يو کاڼی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوری را برشو
د کمڅو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.

❋ ❋ ❋

نن مې وعده وه، چې دزړه دوچې دښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېنناستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شبې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې ډيوې بلې نه شوې
مايې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ور نه کړ
مايې پر زلفو يو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوږ.

✵✵✵

او نن ماښام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغري کې
ماښامي ټېپر ترې وسوځېدل
مور يې له شپې نه
تر سبا ورته غمبوري
په ځپېړو شنه کړل.
هو !
مور د بچو کليزې داسې لمانځو
زموږ د ستور داسې دی ! ! !.

۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:
مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفرنه
يادوي ((دماضي پاڼه))
رانه پوښتي دنن وينې.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زېری))؟
چې يه ستړيه مساپره!
هر لو ېشته دددې کلي
چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه
اوس ېوازې د کارغانو
او زاړه شېطان کېږدی ده.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو ځنګل لوټ شو
د ځېړيو څنې پرې دي
ځالې ډ کې له کربوړو
د چنارو په سينه کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې دنن مینزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداره
زموږ بوډۍ مورې یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړي
شمله ور غرونه مات شوي
را میراتې لوټې دي.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې مې مري دمستۍ کلی
دلته ویر دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندارا ته وژلي
چامو کور پر انګار وویشت
چا مو پخو چړو باندې
دبچیو مرۍ پرې کړې.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته اوس د ګودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریبار ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لویې د ېرې نه شته
د هجرو تغر تول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترګو
د وطن ادکۍ ژاړي
ړنګوي د دعا څلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو اوښکو په لاسونو
ترینه غواړي د خپل فصل
د دې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
د مور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له خپل سیوري نه سترې
ته له ځان سره په جنګ یې
زه فلک سره په جنګ یم
راته وایي:
ژمی درومي
توتکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرلیو
په وریښمین وریښمېن وزرونو.

✵✵✵

زه وایم:
ای د ټولو ربه !
که ته چېرې توتکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرلیو
په وریښمین وریښمین وزرونو؟
=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تږيو او ماشومو شونډو تی کېښود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه ورېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وږيو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.
❋❋❋
سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه ځاځکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لویېږم ښاخور تاک مې
له ژوند سره سم لویېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرۍ

هرڅومره چې پې مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغـــومره ســـتمګرې او قـــاتلې دي دلبـــرې
پـــوهېږم څـــو خونخـــوره مېلمنـــې وې درنـــه لاړې
زړګيـــه ! خپـــه نـــه شـــې نـــازولې دي دلبـــرې
نه لوز ، نه يې وعده ، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چـم کـې د وفـا لـه غـرو لوېـدلې دې دلبـرې
زموږ که ځواني اورشوه د دوی ګل له څنو پرېوت
دا هســې پــر خپــل حســن غولېــدلې دي دلبــرې
توبه ! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنـــې دي ، پېښـــتنې دي اوښـــاغلې دي دلبـــرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي

دلته څوک نورد پسرليو
دګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپينو کوترو ته
داني ورکول نه زده.
❋❋❋
دلته دښتو کې د باد له کوڅي هېر دي
چې بيا ښکل کړي
په پردېسو وڅو شونډو
د لوګرې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.
❋❋❋
دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي دعشق اود ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداري.
❋❋❋
دلته ساه په باغ کې نه شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

✵✵✵

موږ د مرګ کام کې ژوندي يو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت يې رالوټ کړ
دا دنن شپېو د پوانو
د پرون پانې ورستې شولې
د مړو او دخاپو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام ویده شه!
زموږ مړینه داسې ده
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

❋❋❋

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده!
هغوی چې د پردیو د کاروبار
د افیونو او الکولو په چینو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرینو غولانځو پر غرونو
یوه شېبه خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ ګڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او ،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو ،
نو ،
پرېوزه
ارام ویده شه !
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.
۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
اودورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د برې وزغملې
او تندې هم
خو یوه یې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې ! ولې ژاړې؟
ښاخونه يې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋❋❋

- مورې ! چېرته ځې؟
- د خدای کلي ته.
- مګر دا لويه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېړه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم يې: قابيل او هابيل.

❋❋❋

- مسيحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وينې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دچا له‌لاسه؟
- د یهودا له‌لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

***

- وطنه! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې. ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- دریمګړی نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمڅۍ يې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سيليو يووړل
او نن چې، ګلان بيا راوغوړېدل
هغه نه شته.

❋❋❋

هوکې !
زموږ برخه همدا سې ده
تېر کال مو چې ويالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بيا ودانه ده
په ويالو کې اويه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پیمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی راته لښته زمانه ده
موږ یې څنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرګ نه خیر د هستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساپر

څه د ښکلو اوښکو ستوری مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یوټوټې ټوټې انځوریم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا دزړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کوریم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یووړم
دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اوریم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېوني خیال مې چې وژني
دادکوم پښتون شملې ته د مغل دخولې پېغوریم
څغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا دعشق شبکوریم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! یو ځاځکی نشه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
څو یې څښم نه تمامېږي راته څه د زهرو سین شو
دا دژوند وچه چینه شه، خو پیاله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنیا چې دومره ګرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پیاله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ یم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پیاله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو ، خو زموږ مینه
چې تاویل ځاروانه ! اوس د خدای لپاره چېرته ده؟
ساقي ! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته د زړه لپې
زموږ د وینو ترږې دا ویده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان یې د دوکو پر ژرنده دل کړلو
ای عشقه ! د دروغجن دیدن هغه ریباره چېرته ده؟
دا دومره پېرۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شیمه مو د نیمزالو ډېوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیندلا همغسې
ښپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه وینښېږي
سترګه مې ورپېده
او ستا دکور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یووړ.
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
درونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو څنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ څانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.

❋❋❋

د جنت پېالې یې راوړې
څه وربښمینې پربښتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.

❋❋❋

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څانګه

د کومې شپې بله ډيوه يې څانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره يې څانګې !
لږ صبر وکړه چې وزګار خو شمه
څنګه بې صبره پيمانه يې څانګې !
شپه د ژمي د راتلو خو نه ده؟
داسې چې بيا کږه وږه يې څانګې !
نه چې ياغي شوندو مې وکړ تېرى؟
له شرمه بيا چې تکه سره يې څانګې !
څنګه د عشق پر قيام نه کړم باور؟
چې راته سيورى او شمله يې څانګې !
د وخت سيلۍ دې رانه وړاى کله شي
د پښتني کور مېلمنه يې څانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکي
او د خاورو په رنګ مسته وينه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تيو پې رودلي
زما د کور د بامبوتې له پاسه
غر ولاړ دی
او په انګړ کې
هر قدم ته د ښېرېو ونه،
په هره يو ښاخ کې يې
د لمر د زېړ دلو کيسه
او شين اسمان يې
خپلو سترګو ته
له پاڼو نه
رانجه پوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د خوب او سترېيا
چم نه دی زده
تيارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کرۍ ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار يم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سيوري هاخوا
دا دنيا نن څومره ښکلې ښکاري
دريغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وږی

-۱-

د غمنـــو وږی زمـــا د پګـــړی ځانګـــه
د غمنـــو وږی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غمنـــو وږی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غمنـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غمنـــو وږی زمـــا اوښـــکو ټکـــی
د غمنـــو وږی زمـــا د موســـکا پاڼـــه
د غمنـــو وږی رنـــګ د ښـــا پېریو
د غمنـــو وږی زمـــا دیـــار ســـندره

❋❋❋

د غمنـــو وږی لمـــر د شـــپو د تیـــو
د غمنـــو وږی ســـیوری دغرمـــو مې
د غمنـــــو وږی وږم د ســـــپرلیو
د غمنـــو وږی تـــن د شـــنو ځېړیـــو

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

-۲-

د غنمو وربی پاس پر شملې شین شو
طلایي تاج یې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وربی شنه دویار جنډه شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وربی توره د برېښنا شوه
د دښمنو وربځو ګېډې یې کړې څېرې
د غنمو وربی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه یې زمرو ګیدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وربی وینه د غیرت شوه
په ککرو کې یې اور د ایمان پو کړ
د غنمو وربی زما د پلار شمله شوه
ټیټېدل یې لکه ستوری چېرته نه زده.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمـــو وږی اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لو ښتـه يـې تنـور کـړه پـر بګـوو
د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل کړ
د شمال د بـاد ترخـه ژبـه يـې پـرې کـړه

❋❋❋

د غنمـو وږی ټـول هېـواد هېـواد شـو
د غنمـو وږی ټـول ولـس ولـس دی
د غنمـو وږی زمـا د وطـن هسـک شـو
چـې تـر غـاړې يـې د بـلا لاسـونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـو وږی زمـا د پګـړۍ څانګـه
د غنمـو وږی زمـا د غرونـو ژبـه
د غنمـو وږی زمـا ماضـي درمنـد
د غنمـو وږی زمـا د سـبا تـوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
تـه ګوره هغـه کـړې وعـدې نـورې درنـه نـه شي
بلـد نـه يم پـه غېـږ کـې د سپېڅلې ګنـاه چېـرې
دا شوندې وچې رو ږدې دي سمسورې درنه نه شي
ما څښلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستا سترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمځې دې راته دار کړه چې منصور شمه ژوندی شم
وېرېږم لـه هغـې نـه چـې منګـورې درنـه نـه شي
له ورېځو نه خير نه شته کښت مو هم له سينده لېرې
سپرليه ! څو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه د شعر په ځواب کې:

ما درته نه وې چې ياغي شو اولس؟
ما درته نه وې چې ژړېږي وطن؟
ما درته نه وې چې نړېږي غرونه؟
ما درته نه وې چې ورانېږي وطن؟

❋❋❋

ما درته نه وې چې د کارغيو سيورى
تاج د شيطان شو لوټوي پرښتې؟
ما درته نه وې چې د حورو حسن
پردمو پلوري، خرڅوي پرښتې؟

❋❋❋

ما درته نه وې چې دنن سندره
غريبه اوښکه شوه په اور وسوه؟
ما درته نه وې چې ډيوه د سبا
ماته هنداره شوه په کور وسوه؟

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرته نه وې چې هادرنې لوپټې
د اور او وينو پر ګودر زانګي؟
مادرته نه وې چې هاسپېڅلې تسبې
د څولوليو پر تتر زانګي؟

❋❋❋

مايو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
ما يې لا يو درد دواکړى نه و
اوس يې له هر ټپه ټپونه جوړ شول

❋❋❋

تا ويل مه ژاړه جوړېږي وطن
زه ويم چې نه يې ناخبر به يې
تا ويل اور دى بيا ګلان دي پسې
زه ويم له دې اوره بهر به يې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينې پر کاله

اوښکې د شپېو کــه دکلو وې پــه سر واوښتې
لپــه وې اوبه، کــه پــه نېزو وې پــه سر واوښتې
ټول عمر باران و ، يوه شپه مو رڼه ونه ليده
پــوه نــه شــوودژمي کــه ســپرلو وې پــه ســر
واوښــــــــــــــــــــــــــــــــــتې
نه به وايي ژبه دغه ګونګ زړګی شاهد دی خو
لښتې د کمځوکه توپانو وې په سر واوښتې
خيرکه مو سر لاړ دپښو پل مو ژوندی پاتې
دی
څوورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
سترې نه شوې غاړې زموږ اوداپڅې چړې ددوی
وينې پر کالــه د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېديا

سپېره بېديا ده په کې پل د بنيادم نه شته
يو څو پېريان دي له پرديو غرو راغلي
بربنډ بړي، ناځي، ناځي
چې تياره شي بيا سينې پر خپلو ميندو سروي
پر خوارډه خوب پربوزي.

❋❋❋

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بېزو ادې يې سيوري کړی
بېزو د زهرو پر کې خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې د برش، څلو ښت بچيان زېږوي
دورځې د برش، څلو ښت ځوانان شي
بيا قتلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بيزو ادې پرګې خوري
او ليګا ده هره ورځ نوي بچيان زېږوي.
پېريان ګډېږي
د بيزو ادې په وير اوپر خواريو خاندي
چې شپه تياره شي
بيا سينې پر خپلو ميندو سړوي
پر خوارډه خوب پرېوزي
سپېره بيديا ده په کې پل دبنيادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ تړلې د واټونو د ېوالو ته ناځي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټېپونو نه شراب څښلي دي.

✵✵✵

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته بنه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړۍ، پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې څنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږمېولېونۍ د زنداني شپېو دژوند خړې آينې ته ناڅي
کاڼه په لارکې د مېږيود راتلو شپېو ته غوږ ايښی دی.

❋❋❋

د دوو وروستيو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوړګو دکاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،
بې نوکانو ګوتې څنوکې د شپې پاتې دي
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی.

❋❋❋

ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګړۍ، پېړۍ ده چې کره ملا سمولی نه شي
ګړۍ غريبه
د پېړيو د سکون پېټی په سر ګرځوي.

❋❋❋

کاڼه په لارکې د مېږيود راتلو شپېو ته غوږ ايښی دی.
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی

۱۴/۳/۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دومره قدري يادشي چې يوځه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه رښتيا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
يو غلچکی خوب و په کاله مې تېر يده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
وينښ وم که ويده وم خدای زده د ېرې مودې تېرې شوې
مينه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بيا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو ريښو د ګرېوانه ووې
وپوښته رښتيا ترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مړې
او د رنګونو پسرلي
زموږ پر سوي او غریب مالت
ګذر ونه کړ.
وږمو د سترې شپون
د څنو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
د تورو دښتو د کېږدیو د وریو ژبې
بیا وچې شوې.

❋❋❋

بیامو د کلي د چنارو
پر نیم سویو تنو اور بل شو
د شنو غنمو د وربښمین فصل کمڅیو ته یې
رنګ بیا د لوګیو ورکړ
بیا یې د ستورو سره ټوکرې
د تورو وربځو
د شیطان مریي ته وبښله.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی، وطن
بیا دڅپلیو دمېخونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دخو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

***

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنګ
دغم اود سترېیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربېځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بيا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلان نه وربېږي
رانه د سترو مسافرو پښو پل ورک شو.

❋❋❋

هره شېبه مې ځواني مېږې تندورنه وژني
هره شېبه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه؟
چې راته غېږ پرانيزي
څادر مې باد وړی دی !.

۲۶/۴/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی- د پره

ماته د کلي مازیګر یو ځلې بیا وخندل
د مرورو ورېمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بیا ښکل
کړې
کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.

❋❋❋

د پلار هوجره لکه کنډ کپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه نه راخېږي
نور یې انګړکې د ښاغلو مساپرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا یې نړېدلي د سنځلو نازولې څنې
او پلار یوازې د کابل په هدیرو کې مساپر پروت دی.

❋❋❋

بیا مې د کلي د اذان اواز له خوبه ویښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې یې هماسې
د سپین ږیري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپینه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تردرنو درنو ګامونولاندې ساه اخلي
خو ګودرونه رنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونوکې د نيا زړې څرخې تاووي
او زه لګيا يمه د پلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کرلـي مـې جانـان دي پـه اورونـو کې ګلونـه
زه هسـې لټومـه پـه ګلونـو کې ګلونـه
زاهـد ه رانـه کېږي چې مابنـام کې قضـا ګانې
لیـدلي مـې د زلفـو مابنـامونو کې ګلونـه
ورمـې وې نابلـدې د کمخیـو لـه غرونـو راغلـې
زرغـون مـې شـول د کلـي پـه خوړونـو کې ګلونـه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پیالو مورګې
جامونـه پـه ګلونـو کـې، جـامونو کې ګلونـه
پـه شـونډو کې موسـکا خـو یـوه وکـوه جانانـه !
سـپرلی شـه غـوړوه مـې پـه زخمونـو کې ګلونـه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
وروردې ورور پر کانې وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋❋❋

زویه! زرکاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋❋❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو وربېښمو
پکې حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پرښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋❋❋

خو وېښته زما د ږیرې
او همدا جنتې مزی
په یوه تابوت خوندې کړه
ورته جوړ قفل او کلې کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چې ته او دنیا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم دروا خله
ورته وبه ښيې لارې
دا ((میمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره بربښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورګیر د ستا مریې دی.

❋❋❋

زما ښنې د ستا ښنې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستۍ خبره واوره
وینه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زویه ځه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې ګل شه!

۲/۹/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمق په لټون

اوربېدلي مې کيسه ده خداى زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
يو سپين ږيرى چې يې وخت د ځنکدن و
په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
نيم يې وركړئ د كوم ځاى نامي دله ته
كوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر څوك بر نه وي
دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
سړى مړ شو دخيرات كتهوې بار شوې
ګېډې ډكې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت يې سره وكړ
د احمق سړي لټون ته يې زړه ښه كړ
وې فرض كړى موبابا پر موږ دا كار دى
پسې ګرځو په دې ښار كه په بل ښار دى
ګوندې وي چې په دې كاركې كوم حكمت وي
د سپينږيرو خو په نيكو مصلحت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زامن لاړل نيمه برخه يې تر ملا کړه
په شپو شپو يې خپل زاړه کلي ته شاکړه
د احمقو يې څارله هره لاره
پسې تلل له يوه ښاره تر بل ښاره
لټوه هغوی احمق چې ښه شاخداروي
احمقان خو ګنې هر چېرته بسياروي
خو شاخدار احمق هېچېرې پيدا نه شو
څو چې سر يې د پايتخت پر کوڅو وشو
دوی له ورځو يوه ورځ ليدل په ښار کې
چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
څوک يې پېغلې، څوک زاړه، څوک هلکان دي
دچا شونډو کې موسکاوې دي غوړېږي
څوک تندی پر زنګنو وهي ژړېږي
يو خوا ساز دی، پايکوبي ده او خندا ده
بله خوا چغې دي نارې دي او ژړا ده
چا کړه شمله پر سر اېښې خوښې کړي
چاله برېتو نه تار ايستی زبوني کړي
ورونه ګرځي په مېلو کې هورې دورې
دوی ليدل هغه کانې چې نه وې چېرې

دوی ليدل چې د مېلې په هغې خوا کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخت ځلیږي د رنګونو په رڼا کې
په کې ناست یو عزتمن سړی دی ګوره
چې وربرېږي پرې ګلان له هره لوره
طلایي تاج یې پر سره لکه دلمر دی
تیارسی ورته سردار دی که لښکر دی
جوړ ټولګی ورته ولاړ دی د ساقیانو
ښکلې پېغلې او په کې دي د زلفانو
دمېلې پرې بله خوا بله کیسه ده
دوی لیدل چې هلته بله هنګامه ده
دوی لیدلو یو سړی چې عزتمند دی
له یوې پښې له ونې نه ځوړند دی
څوک یې سر وهي په سر څوک په سوکانو
نه زړه سوی د جنګو نه د ځوانانو
له ماشوم نه هم خیرات د خپل سر غواړي
خو وهي په کې هر څوک د لاس سوبارې
د سپین ږیري زامن ډېر ورته حیران شول
بیا په لټه د دلیل او د برهان شول
له یو چا ځنې یې وکړل تپوسونه
چې راښیه د خدای پار دی دلیلونه

د یوه مو ولې دومره هرکلی کړ؟
او له بل ځنې مو جوړ د کوڅې سپی کړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرمونږه پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زمونږ پر سر پاچا و
مونږ د نوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباړي
د بابا زامنو ووې چې مو ومونږ
ها احمق چې مو په ټول جهان کې نه مونږ
د شاهي په باغ کې ناست نه ګوري مني
ښه پوهېږي د سبا سوباړي ويني
نيمه برخه د بابا يې رابهر کړه
بيا يې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې یو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنیا و
خدای ورکړې دبدبه دتاج اوتخت وه
په هر ځای ورته ګونډه اوښه دبخت وه
خزانې یې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان یې ښایسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مینځو او نوکرو
شمار یې نه و په حرم کې د بیبیانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقیانو
هر محل یې د دنیا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې یوه وه
چې په ټولو کې ښایسته لکه ډیوه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه حوره هسې ښکلې نازولې
ته به وایې له جنته وه راغلې
چا لیدلی دا سې حسن چېرې نه و
ډېر شاهان یې په لیدو پسې ړانده وو
د بادشاه ټوله هستي ددې هستي وه
د شپې ورځې پایکوبي وه بدمستي وه
دغه نورې معشوقې، نورې بیبیانې
ورته ټولې د پښو خاورې وې خوارانې
یو وېښته ددې او دا ټوله دنیا
بدلوه کله دداسې عشق بادشا
یوه ورځ یې په شپېو د بدمستۍ کې
د خوندونو او رنګونو په ځولۍ کې
سرې د ناز شونډې راپرانیستې ادا ته
څو خبرې وې چې ویې کړې بادشاه ته
وې پلانی حاکم دې ډېر درته خاین دی
ته پوهېږې نه خو ما ته مبین دی
✵✵✵

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خېمه د مستۍ ټوله شوه سهار شو
د مظلوم حاکم تیارې خونې ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقیقونو، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصیر د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې باد شاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباریانو ته جرګه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلې مین یم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن یم
زه و بربړمه که بیا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباریانو ورته وویل سلطانه
نوریې مه منه خبره عالیشانه
بادشاه ووې ناممکنه ده ملګرو
چې ځان منع کړم د هغې له خبرو

❋❋❋

یوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
معشوقې سره ملګری په چکر شو
پر بېړۍ سواره روان وو په دریاب کې
معشوقه یې کړه ګوزاره په تالاب کې
معشوقه لاړه خو اور یې د عشق بل کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلی د بادشاه پر تش ګوګل کړ
بیا بادشاه شېبې پر اوښکو لندولې
اوښکې څه چې یې سرې وینې بهولې
بادشاه هسې خواروزار او تورکمند شو
چې ګوزار د عشق او مینې له سمند شو
درباریانو ورته ووې ای امیره !
ای زمور د سرو سیوریه ای زهیره !
اوس چې مرې ورپسې ولې دې غرقاب کړه
خپله مینه دې لاهو په دې دریاب کړه
بادشاه ووې ورته ای عالیجنابه
زه خراب نه یم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې بېړۍ
د وچې ځمکې سمندر کې غړوې د مساپرو مساپرې شپېلۍ
او قبر کښونکي
سترې سترې رانه پښو ځنې ځپلۍ وباسي.

***

بربنډې پښې، سپینې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ یم
د ملا غږ ته مې غوږ نیولی
چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو ځراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وایم دروغ دي
ملا مه یې وایه!

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې ساندې خېږي
ادې د زوی چیغې وهي
بچیان دادا بېرته له خدایه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
یو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناخې او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

څنګه سرې ږلۍ په سر واخیستم؟
زما د لاس د خولو فصل نه یو شین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر څنې په برېتو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
ږلیو څه ونه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړیواله

بنګړیواله توره بیا پر کلي راغله
بنګړیواله شرنګ پر ولو ،
د ښایسته رنګونو څانګه
بنګړیواله زموږ د کلي
د ځلمیو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنګړیواله زموږ د کلي
د پېغلوټو د اختر د ښېو زېرۍ
❋❋❋
بنګړیواله توره راغله
رنګه بنګه ساه نیولې
په پستو پستو ځګېروو یې
د هر کاڼي تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنګړیوالې
تش د خولې سلام وانه خیست
وې یې: هو ! رښتیا زړه شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو سترګو رب وهلو
خدا یزده چېرته
بیا پر کومو نابلدو کوڅو سر کړم؟

❋ ❋ ❋

بنګړېواله توړۍ تم شوه
حک حیرانه پښېمانه
بنګړېوالې په لستوڼي
د ښو دوړې جارو کړې
هر دېوال یې د دې کلي
له خوارۍ نظره تېر کړ
وې یې: نه، کلی همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حیرانه یم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟

❋ ❋ ❋

بنګړېواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زمونږ د کلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
یو اشنا سلام یې وکړ
او دانه یې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې: څه نو بنګړيوالې
څه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

غېچ

...خویو تریخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنګ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

***

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرښتو، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوو دی ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

***

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو؟
یوه وښوده په ګوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

***

اوس یې غېچ له موږه اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوځه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هیلیو تر ښکو لاندې
زما د مینې ښاپېرۍ ناسته ده
چیغې وهي
تندې اخیستې پرې باران نه وورې
په تور وربل یې
د چندڼو پاڼو اور واخیست
غزل وسوځېد.

❋❋❋

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه د زړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه لګیا یم لوړې څوکې ته
په لپو کې او به خېژوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بیا د ځمکې تل ته ولوېږم
او به او به شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه اوبو وړی یم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني بلبلې

سیلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویر تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نور د پاڼو پر کمڅیو
سهارونه د سپرلیو
چېرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانې بلبلې والوتې له باغه))
سیلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د تنګیالیو
د پګړیو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه
د پښتون
اسرافيلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډګر مات شوی
او پرغاړه د پرديو
هغه مستې
سپينې تورې لښتې نه شوې
((رابيا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
رابيا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

روږده

زړه شړلی یم له کوره اور مې بل دی په کاله کې
لږ مې پرد بړده چې ویده شم ستا د زلفو په ځنګله کې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت را باندې مه کړه
تنده کله ماتـه شـوې د کبانو پـه ویالـه کې؟
ما دمات زړه له هرشرنګه د شنو چيغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خوله کې
د سینې پرباغ دې تلم ستا د سینې قراول تم کړم
اوس نو پرې چې مې زندۍ کړې ستا دغاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تا په خپلو لاسو غل کړم
نن ستړۍ وې سبا درمند روږده دا سې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړې غواړي
د سوالګر ساړه نغري نه.

***

د سوما جامونه لاس کې
زموږ دوینو لامبوزن شول
نه سړېږي، نه ماتېږي
دمړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دوه ویشت کلن ځوان وراره شفیق الله متین شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلک خونړی لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
هر یو کاڼی مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
د سرو وینو په کاله کې بیا د وینو ګودر پرېوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرګي پر خنجر پرېوت
یو روڼ لمر مې د کاله و، سهر وخوت سهر پرېوت
مرګه څو مره ګناهکار یې ورانوې د عزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې رنګوې د عفت کلي

❋❋❋

خدایه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زېږېدلی یم لویېږم دا دویر په زنګانه کې
چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نیا لوی شوم نه په غېږه د نیکه کې
پرون پرې د پلار مری شوه نن ساه قتله په وراره کې
څه د غم په ورځ پیدا یم څه د غم په ورځ به مرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویــه خدایــه لویــه خدایــه ! دا څــه یمــه دا څــه یمــه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو((شفیق))راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درګاه خور وای
تــل دقــام د پګــړۍ ګــل وای د ټبــر د پــت انځــور وای
غم یې تل زما پرسر وای دا دژوند پر نیلي سور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګور وای
زما خونــه وای خرابــه خــو ودان نغــری د ورور وای
تولعنت زما پــه غم شه زه یې زوړ کړم دی زوړ نه شو
کال په کال رانه کښت رېبي خو وړ ستر ګی دی موړ نه شو

❋❋❋

لا یې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرګ شو بهار وسو
سم چې ګل جوړ شو شلمې ته، شمله وسوه ګلزار وسو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سهار وسو
هغه ړنګه ځواني وسوه هغه دنګ سپېدار وسو
ځاربدې چې ورنه ښکلې ها دښکلیو سردار وسو
ګلالی لالی مې وسو، وطن وسوځېد ښار وسو
پر هر سربانديې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پر مزار باندې دې سوځي له (یمینه) تر ((عقیقه)).

❋❋❋

وروره تــه خو د ګور نه وې ستا ځواني د ګل ځواني وه
ستا ښایست د ګل ښایست و، ستا ثاني د ګل ثاني وه
ســتا د خــولې د تکبیر چیغــه ددې کلــي ودانــي وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه د ســرو يــا قوتو كــان وې خــو وطــن كــې ارزانــي وه
ورور د ورور پــه لاســو وژنــي دلتــه دا مســلماني وه
دلتـــه دا ســې نـــاداني وه، دلتـــه دا ســې نـــاداني وه
مګرتــه يــوازې نــه يــې دلتــه د نــګ غرونــه قتلېــږي
دلتــه ســيند پرچــړو وژنــي دلتــه ټــول وطــن نړېــږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

وربځې بيا لامبي پر اور ووري پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر را پرېوت
سوځوي مې ښکلی کلی د سنځلو
بيا د ګلو د حيا پرناموس جنګ دی
ځانګې سترې شوې د ځان پر قتلولو
دباغ سپين مړوند رېبلی دی اغزيو
پرې يې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سيندونو مست اوښان وسول له تندې
د هيليو پېغلې بيا لاړې له کلو
دسپوږمۍ پر وربل مري غونچې دستورو
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج دوينو ګلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ دګلاب او د سنبلو
بيا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عيسی)) جام کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې نه شول هغه سره شراب د ښنلو
د پيالو پر شرنګار يو ويده ويښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
يوې شمعې د شپو د پو پرتندي ونه ويشت
يو پتنګ نه شته لمبو کې دلامبلو
دا ويدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې
چيغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخيستی سترې نه شو
د دې مستو چڼو ستورو په رېبلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټيکري شول د وربلو
د ماتم ډمو بنګړي د ښکلومات کړل
غوڅ شوي ورنه نکريزي له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه يو شين ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبې وورې په کور د جل وهلو
یو پرې شوی رګ مو ښخ لکه تاک نه شو
یو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه لیوني شته
نه شته ژبه د زنځیر نه دویلو
څه ایرې د بې قدرۍ وربانددې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي د کتلو
ددې کلي ښاریان مړه له سره وژنې
غشي ولي بیا پر زړونو د بسملو
نه یو مټ د تیارو جنګ ته چېرته پاتې
نه یولاس د خپل ګرېوان د څېرولو
د لمبو ترخېمو یو ((ابراهیم)) نه شته
پیدا نه شو یو ((منصور)) د دارختلو
بیالوېدلی دی((رستم)) د((شغاد)) څاه
کې
لاره نه شته دې ګړنګ نه دوتلو
نه یې ګرد په تورو دښتو کې د اس شته
نه ناري د شهسوارو د دانګلو

بیا یو شین زمری دې غرونو کې لوی نه شو
یوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شنو چیغو له کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تور وخاورو پورته کړه
((خوشاله)) !
لا خو غـچ د ((هجري)) پاتې پر
((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپین سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترى کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.
❋❋❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستی
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خدای خبر دی چې به دمه
بيا پرکومو غرونو کېږدي؟
❋❋❋
څنګه رنګې ميکدې دي
څنګه ښکلې شونډې سوځي
جانه بيا به دې ساقي شم
((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).
❋❋❋
نه ترانګې د کېږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهيدې پګړۍ پښې ږدي.
❋❋❋
څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب ستړی کاروان دی؟
باد راوړې پاڼې ريږدي.

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۲)

ماخوتول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما د کور پر رژېدلو او ختېنو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غبر اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما د سترګو په رنې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه د کوچیو د کاروان
د هغه مست

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددې سترې اوښې
دغاړې له زنګونو څنې
د خپل ورک شوي سيوري
سترې غزل اورم.
- کله چې
د کوچۍ پېغلې د رنګين وربل ماښام
او د کمڅيو د غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د پرهرجنو وينو
د شنو غوټيو شين سلام اورم.
- کله چې
تر سترېو سترېو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د ورو ورو وريو
د خندا تمځايونه ګورم
زه مې خپل سيوری وينم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې سترياوې مينځي
ما خوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

❋❋❋

ای د بې ننبو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبې کوره شنو بادونو په ځبر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه !
- ای ددې دنګو دنګو غرونو
او د لویو دښتو
په سپینو سپینو او سپېڅلو پیو
را لویه شوې کوچۍ !
- ای ددې غرونو د ځېړیو
او چندړو دباغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه !
_ او ای د غرونو د شپونکیو
د شپېلیو په وزرونو کې
راتاوې کېږدۍ !
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې کسو اوږو نه شم وړلای
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ایکې یوازې
همدا سیوری لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری مې ببرته راکړئ !

❋❋❋

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۲/۸/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بيا وزېږي، بيا قتلې شي
خو زه ژوندی يمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست يم
ويې څښم، ويې خورم،
ګړۍ، ګړۍ ويده پاتې شم، بيا پاڅېږم
پورته شم، بيا يې وڅښم، بيا يې وخورم، بيا ويده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بيا وزېږي
بيا قتلې شي.

***

زما د ځانګې يخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څڼو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه يوازې د پنجرې په څنګ کې ناست يم
له خپل ځانه سره ((ګاټې)) کوم
کله نا ئځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سیوري سره پاڅم په ((موسیبو)) سر شم
خو د ((موسیبو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
سترې ستومانه شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

❋❋❋

زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه ورېږي
هره شپه
د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لګیا دی
نامینځلی لاس ګولۍ تاووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل د یو بل د خولې مړی شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور ددې کور د عادتونو په ښیښنه کې خپل مخ نه شم لیدی
ښاپېری ببرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان یې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کانی یې رهبر دی هره پرخه یې قیام
بې توري بې شملې نه شو حیران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا یې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان یې شم له ضده چې یې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هومره لوی شو لکه غر
هغه رړوند سترګې پیدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که څانګې
ورته ټولو ایښې سر
هر څه پړمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ځوک يې جوړ کړ له کودړي
ځوک يې پاځوه له اوره
څه خوړې، تروې او به دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه بېړۍ ګانې
په دا شنه درياب کې ګوره
ځوک پيدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

❋❋❋

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرې دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوګيو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هيبت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اسمان او ځمکې و وځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کړل دې اوس يې ربېبه دا ده ورځ د امتحان
تا ته چاوې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند

پېړۍ يې تېرې شوې هوښيار نه شو
چا وې د کلي سيند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهيپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زمورږ د ښکلې کروندې په سپینو تیو کې یې پی، وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو ناړې شیندي
کرونده باد نه دا د څیرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه ! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او وو ايي چې ای مورې !
دادی نن بيا مره شوم
وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

✵✵✵

تنور لګيا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابۍ ویوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار ځنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښمنان مې په یوه ګوزار برباد کړل))
په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رېږده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي ، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې موږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران ورباندې تل شو
بله ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول ټولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایي د مېراني تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس راخلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار وله ازله زنده ګۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وتړئ په پړي
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
د کچل خو دا کارونه وله ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړ د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګډ د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل څنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس سپور، ونه په لاسو کې کچل
ښکاریده هغو دښمنو ته اجل
دښمنانو چې یې نوم و اورېدلی
خو پر سترگو یې هرگز نه و لیدلی
وې ترلی پر اس سپور پر مورړ روان دی
ونه باسي په لاسونو دا څه څوان دی
موږه نه یو پر رښتیا د ده د زور
داسې بریښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جگړې له لوري شاکړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وویلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته څوانه
بیا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادگۍ یې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېړه د مېړنیو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه څوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله پویان ته !

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د ځوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار ورړی یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه ددې وربځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې ستړی
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژنې
رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غواړې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلې
لکه فرهاد راته تېشې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلې
ته ګناهکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مریم ته آیت د سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه راځه اشنا یه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوي دردمند
باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل(۲)

غر ځومره ښکلی دی؟
د تیږو دارام سین
د موسکا
ویښو ځپو کې ویده،
غر
ددې شګو په ټوکریو کې
د لمر د سرو انګورو
د باران هادې.

❋❋❋

غر ځومره ښکلی دی!
د لارې د کاروان د تږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو ګړی
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپېریو
د کمځو د سرو ګلونو
د باغچو مالې.
غر
د ښارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ډګر.
غر
د هوسیو او بازانو
ددې سترېو سترېو منډو
او خویونو
دغه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر !

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یو روڼ د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا څنګه پسرلی دی؟ سهر شته مازیګر نه شته
ای شپې! ته دې له ستورو نه دا وربې پلو ډک کړه
زموږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
جنډې نه شوې د بېرو کې هغه شنې د چلم وربځې
وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
یو ګل چېرته کمڅو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منګولې پر نکریزو او منګې پر ګودر نه شته
راشه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کړیکه
شپېلۍ پر کړو بربتو، یو غمی پر خنجر نه شته
ننګیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترې شمه
دی شي نږدې
سپينې جامې راځنې وتښتوي
او د غنمو پر وربښمينې پولې وخېږي او چيغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سين سپينو کبانو ،
ای د باغ مرغيو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشئ دا سپينې او خيرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغيو
او کبانو جامې نوې شي
سين تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

***

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پر نویو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پر وریو او وښانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو وربځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بیا د غنمو پر وربښمینو زلفو وخېږي
او چیغې کړي چې:
جامې مو سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامې مو تورې،
او خویونه مو ژیړ !
داسې یو زیږی راته وکړې
او روان شي
خدای زده چیرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهايۍ له تورو زلفو سره مینه کوم
ما یې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتیا له سپینو تیونه
د ژوند د چینې غړپ کړی دی.

❋❋❋

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خیال
لکه یتیمې مرغلرې
د غزل له یاقوتي شونډو راونه ځځېږي
نور به د سترګو له هنداړو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واکې چوپتیا ته ښنم.

۲۴/۲/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
يوه منثوره ويرنه:

زه هم د رځم !

مور چې سترګې غړولي
او مور چې دادی سترګې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
مور مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زمور برخلیک دی
وینه او مړینه زمور تاریخ دی.

❋❋❋

مور لا مینه نه ده لیدلې
مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شین نه شو
مور مینه نه پېژنو
زمور نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا ،
د((حسین)) او ((یزید)) کیسه دې زده ده؟
پېړۍ پېړۍ کېږي چې
د ((یزید)) په لاس کې توره شنه ده
یوه توره توره
یوه سره توره
هغه توره چې ((حسین)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسین)) پر مرۍ يې راکاږي
مګر تا د ((حسین)) مړینه لیدلې ده؟
مګر دا ((یزید)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسین)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))
هو ،
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
ـ خو څرنګه برخلیک؟
د ((حسین)) برخلیک؟
خو څرنګه تاریخ؟
د ((حسین)) تاریخ !
رښتیا ،
زموږ نوم یې د ((حسین)) له نامه سره هم تړلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ای تاته وایم !
موربړ دې په یاد یو؟
زموږ جونګړې دې په زړه دي؟
او کله دې زموږ پر جونګړو
هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه زموږ کلی دی
او هلته زموږ جونګړې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته زموږ کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
زموږ د کلي لاره پر ګلونو نه
پر اغزیو ده
پر دغو لارو زموږ ییلې او تناکې پښې
پر لوټو
پر کاڼو لګي
زموږ لارې قاتلې دي
زموږ لاروي قاتلان دي
دغه سترې او قاتلې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ستړيو کاروانونو ته
او به نه
وينې ورکوي
زموږ د ستړيو منزلونو وينې
زموږ د ستړيو ارمانونو وينې
هو کې !
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا ،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
ګوره ! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

ای ! کله چې تېږې پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاځي
تا د اسمان د زړه چاودون شېبه
ای ! کله چې وربېځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تڼۍ پرانيزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ستورو په سترګو کې
د وينو چغارې ليدلې دي؟
او کله چې ړلۍ
د غوټيو موسکۍ شونډې
په غاښونو ځيري
ته د ونو او ګلبوټو د ويرجن غزل کاڼو
پر زړه ويشتلی يې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته يې چېرې هديرو ته ناست يې؟
دا تيارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
څو مري هو مره زېږي.

***

موږ چې را زېږېدلي يو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي يو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ژوند شعر دی
یو تریخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
یو تریخ ژوند
خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟
او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا،
زموږ نوم یې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له یوې ونې یو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
ځو دا شلېدلې ریښه یوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

مـــورې دا غـــر د غمـــو چېرتـــه يوســـم؟
دا هـــديرې پـــر اوږو چېرتـــه يوســـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېـوان خـو نـه دى
دا يــو يعقــوب او يــو كنعــان خــو نــه دى
هـره لوېشـت ځـاه ده هـره ځـاه كې يوسـف
د هــر كــاروان د پښـــو درزا كــې يوســف.

***

مـــورې پـــه وينـــو كـــې خـــوټېږي چـــړې
لكـــه بـــاران پـــر مـــوږ وربـــږي چـــړې
دا پـــر يـــوه ((حســـين)) ژړا خـــو نـــه ده
دا يـــو ځـــو ورځـــې كـــربلا خـــو نـــه ده
راغـــى پـــه سـر راتـــه بادشـــاه شــو يزيـــد
زمـــوږ د كلـــي شهنشـــاه شـــو يزيـــد.

***

مـورې پـه زړه كـې يـو پرهـر خـو نـه دى
مـــورې تنهـــا قتـــل د لمـــر خـــو نـــه دى
دلتـــه هـر ستوري او سپوږمۍ قتلـه ده
دلتـــه هـــر ګـــل، هـــره غـــوټۍ قتلـــه ده
مـــورې لـــوګى شـــو او ســـوزېږي وطـــن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـورې پـه سـرو تـورو قتلېـږي وطـن.

❋❋❋

مـورې يـو ويـر او يـو ناكـام خـو نـه دی
دا يـو خوشـال او يـو بهـرام خـو نـه دی
دلتـــه يـــوازې مســـيحا خـــو نـــه دی
دلتـــه يـــوازې يهـــودا خـــو نـــه دی
دلتـه هـر كـانې او انسـان شـو قابيـل
هـر يـو لسـتونې هـر ګرېـوان شـو قابيـل.

❋❋❋

مـورې يـو غـر دلتـه ابـاد خـو نـه دی
هغـه پـامير، هغـه شمشـاد خـو نـه دی
دلتـه كبـان دلتـه سـيندونه سـوځي
دلتـه لـه تنـدې بارانونـه سـوځي
د بـاغ نـاموس راتـه اغزيـو لـوټ كـړ
پـت د كېږديـو مـې پرديـو لـوټ كـړ.

❋❋❋

مـورې شـملې شـته خـو سـرونه نـه شـته
د بـرې مـو شـته پـه كـې كټونـه نـه شـته
بادونــه راغلــل چلمونــه مــات شــول
هغــه د كلـــي چنارونـــه مـــات شـــول
مـورې زخمـي دی مـورې وران دی ګـودر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یــو جــل وهلــی بیابـــان دی گـــودر.

❋❋❋

مــوري یـو غـم او زړه چـاودون خـو نـه دی
مــوري د وینــو یــو جیحــون خــو نــه دی
دلتــه هــر کــانې کــې جیحــون دی مــوري
دلتـه پـه خپـل کـور کـې بېلتـون دی مـوري
مــوري یـــو تنــدر دې پـــر کـــور ولګېــد
ســـتا پـــر ســـپېڅلې لمـــن اور ولګېـــد.

❋❋❋

مـــوري زړګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
دا مـــات منګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
زه دې د مـــړې ونـــې بلبـــل نـــه شـــومه
ســـویو کمڅیـــو تـــه دې ګـــل نـــه شـــومه
سترګو تـه اوښـکې څـو پیـالې خـو راکـه
دعـــا دې نـــه غـــواړم ښـــېرې خـــو راکـــه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېړی(۱)

زړګیــه زېــړی زېــړی چــې وږمــه د ســبا راغلــه
زمــا د تیــارو کلـــي تــه ډیــوه د ســبا راغلــه
بـاور مـې کلـه نـه شو چې بـه بیـا پېښـه راوکړي
دې قتلــو پســرلیو کــې غونچــه د ســبا راغلــه
حیران وم چې ما شوم غزل به کوم غوږ کې ویده کړم؟
کاښـه کاښـه مالــت تــه مــې نغمــه د ســبا راغلــه
کلونـه پـس بـه بیـا پـر جـل وهلـې دښـتې ووري
لــه ســپینو پرخــو ډکــه لوپټــه د ســبا راغلــه
نه مړ نه یې ژوندی کړم دې مغول یو ازښتوب مې
ای وږیــو هــوجرو زېــړی پښــتنه د ســبا راغلــه.

۲۵/۹/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه رابانـدې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جـار شـم وورو وه رابانـدې شـپې
ږمـنځ دې کـړو کاکـل کـې اخـر زړه راتـه زخمـې
هر څاڅکی یې شو ستوری څڅوه رابانـدې شـپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو لـه سپوږمۍ پور
سپوږمۍ شـه لکـه خیـال مې بلوه رابانـدې شـپې
هـر خوب مې وړی وړی دی هـر خـوب وهلی جـل
کېږدۍ مـې د لیمـو شـه خـوروه رابانـدې شـپې
سـتا سـترګې پښـتنې دي زه یـو سـتړی مسـا پر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه رابانـدې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو ګل شم د کمڅو
خوب مې پـه دې شـپو کـړه بهـوه رابانـدې شـپې
ارمـان مـې د نیمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه رابانـدې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـاڼو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کېـــږدۍ پلـــو خـــو واړوئ لـــږ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه څېرۍ پـه غرونـو شـنه شـوه شـپېلۍ
سـتورو جـامې د اتـڼ واغوسـتلې
د هسـک د ښـتو ترانـه شـوه شـپېلۍ
پښـتني غرونـو پـه کـې سـاه پـو کـړې
ځکـه درنـه او پښـتنه شـوه شـپېلۍ
راتـه يـې ښـکل کړلـې غمبـورې د خيـال
بيـا د غـزل د کـورډيـوه شـوه شـپېلۍ

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت ترونې لاندې پروت دی
د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو څمڅو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

***

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هنداروکې خوبونهویني
زرتشت ویده دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته وناڅه هنداري !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د څېرې اوبو وړې ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر ځنګله ایښې
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

***

نن مې کب د سرو ویرونو
د غمونو د ویرجن سیند
د تورتمو ، لېونیو او یاغي څپو د زړه پټې کېږدۍ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو یو ځاځکی په کې شین دی
ته به وایې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناځه هنداري !

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درځنې لاړم کليه !

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سين په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
ځومره ښايسته دي دې ويالو کې
د هيليو دغه سپينې لوڼې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چيغې.

***

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټيکريو
غرمني خوبونه
او مازيګر په شنو چينو کې
د کرۍ ورځې ستړياوو مينځل.

***

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انګورو ښيښې
او د ګيلاسو د وړو وړو نيالګيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼې، ګڼې شنګلې
چې سرې مرۍ يې دي
زموږه د باغو
د ښاپېريو ياقوتي غوږوالۍ.

❋❋❋

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې يې
د مست زړګي د وينو لپې
چې ترې غريبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدايي رنګونه.

❋❋❋

ځومره ښايسته دی
دې ګودر کې
زموږ د پېغلو د شينکيو منګوټيو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښايسته دی
دا زموږ د کروندګرو
د څپرو کلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښومره ښايسته ده
دا زموږ د لوګرو
دا هار دېره.
زه درنه ځم
د خدای پامان
درځنې لاړم کليه !
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وينې ښبنو نکې سترګې چېرته پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر دښتې د سينې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنيو اننګيو د لمبو د سيند ځپو کې
زما د شونډو ببړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او وږمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شېبو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
يوازې ايکې ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې !
درواغجنې !
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.
۱۳۷۴ل
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدی وهلي
خدايه ! ګرداب کې مې ببرۍ وهلي
چې يې په شپو کې خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمڅو کې مې غوټۍ وهلي
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپبو کې مې پېږۍ وهلي
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلي
ترې غزلبولې چغې هم نه وري
بيا يې پر تپ راته پتۍ وهلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژېږي پـانې پـانې تـش ګرېـوان شـولې ای سـینده !
یو ښـار وې د هنـدارو ولـې وران شـولې ای سینده !
یــوه مســته نغمــه نــه شــوې پــه ورا کــې د کبــانو
نــه دې ســپینو هیلیــو تــه جانــان شــولې ای سینده !
پــرون خــو د شــپېو د نــاوې پېغلــه ښــکلا تــه وې
خـو نـن یـې لکـه زلفـې پرېشـان شـولې ای سینده !
سپین ږیری جالـه وان د کلي نـه شـته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترګو کې حیران شولې ای سینده !
اشـنا ګـوره چـې بیـا دې د څپـو زمـري ګـونګي دي
ارامــه غلـو وهلـی یــو کــاروان شــولې ای سـینده !
یو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې پـه خپلـه
کېږدیــو غونــدې ونــه د بیابــان شـولې ای سـینده !.

۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

د غـره تـر غـاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبــرې دې جانانــه ! لــه شــپېلۍ ســره کومــه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند ګرځي
اوس جنګ د هغـو سترګو لـه هوسۍ سره کومه
نازونـه خـو تـا وکـول پـر مـا بانـدې زوال شـول
د خـال پـر ځـای دې مینـه تروږمـۍ سره کومـه
مـاخوب درځنـې وړی دی خپـه چـې نـه شئ ستورو !
ګیلـې یـې لکـه وربځـې لـه سـیلۍ سره کومـه
یـو غـر دی او ځـو کـانې یـوه شـنه کبلـه نـه شـته
بـاران شـوم ژړاګـانې لـه کبـږدۍ ســره کومــه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

***

شپونکیه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دي
او د ورېځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پردیو ووري.

***

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنۍ لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپينې ښيښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې يو ازې دوه غوټې د اننګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستی يم
شراب قطره قطره خو را کړه
د مرغلينو ښيښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو را کړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وینو غزل

ما دې اوربدې لارې ښار لې خو اشنا مه راځه
قدر دې نه شته په سرلیه پر دې خوا مه راځه
موږه د شپې د تیو روږدي یو سبا څه کوو
وړانګې دې ټولې کړه ورځه دلته سبا مه راځه
موږ د مرګي غشي پر زړه هر مازیګر خوړلي
د نظر غشیه پر دې سوې کربلا مه راځه
دلته سارا د دیدن قتله ده، هر کاڼی قتل
دلته یو پل د مجنون نه شته دی لیلا مه راځه
د ویر په چم کې خنداګانې اوربدی کله شم؟
یو اسویلی شه راته ډکه له خندا مه راځه
د ذهن وران یو کور مې شته په کې د وینو غزل
دې بې قدرۍ کې د ښایست غزلې بیا مه راځه.

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شين دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدی، وهلې
لکه د ستا چې کشماليو کې کاکل شين دی.

❋❋❋

زړه مې کوچی دی
وينه مينه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا د غره په مينه موړ نه شو
کوچی د غره پر شګو ناست دی
د غره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شين دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شين دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما رونډ سفر په خوب کې ويني.
❋❋❋
هلته به غر د شنه سپرلي د دسترخوان پرسرلګيا وي
د باران پر رنهو ځاځکو به لاسونه مينځي
غره به د ځانګو پر وربښمينو تيو خوله ايښې وي
او ګلورينې پې به ځاځي ځاځکي ځاځکي له ګرېوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقي وي
د غوټيو کندولیو کې به وېشي دوړ موشراب دغره پرجل وهلو کانو
هلته به سيورو د ځېږيو ته شپونکی اشناشپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما رونډ سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور يې له پوندو نه ګردونه د زلمو پر څڼو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
دغـاړې هســک بېـرغ پرخپلو شـلوا وخوب وړو اوږو نـه شـي
وړلای.

***

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نوریې د تورو غزلونه د ګامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نوریې د لوړو غرو له څوکونه ارنه وړلې دشنوشنو توپانو نو کیسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنګ ښکاري !

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه
❋❋❋
بېگاه مې خوب لیدلی
له سرو گلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستوري مې زانگي د گرېوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا د زلفو توروشپو نه راته شپې راوړي
او د غنمو نارنجي فصل کري راته په سترگو کې
د ورېو نارنجي خوبونه.
❋❋❋
پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر،
سیند،
څېړی،
زه له همدغو جوړ یم
غر مې هډوکي
سیند مې وینه
او هر رګ مې د څېړیو څانګه
زما یې نوم د غره او سیند او د څېړیو په لاسو لیکلی.

***

غر د څېړیو شنه شمله په سر د کلي پر د برو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې وورې لکه سپین باران
د پېغلو پېغلو ستورو حورې
سیند تر غېږې لاندې ناځي
او ځپې ځپې تیونه یې اوبه او به شول.

***

سیند،
څېړی:
زه له همدغو جوړ یم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابۍ ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې دغره هغه ګوربت دی
چې تر سیورو د وزرونو یې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

✽✽✽

غر،
سیند،
ځېړی:
زه له همدغو جوړ یم
چې د ګناه او ګناهونو میندې لنګې شي،
له خولې د جبرائیل نه د غضب ځګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدۍ غوړوي
زموږه غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

✽✽✽

مورمې د سنید ځپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګوربت دی
راته بولي د ځېړیو د شنو څانګو
او د لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترڅو باران د اوښکو؟
دا ترڅو د تورو وريځو چپاوونه؟
دا ترڅو قتل د لمر، قتل د سيورو؟
دا ترڅو زما کښتونه، ستا اسونه؟

❋❋❋

دا ترڅو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چيغې؟
دا ترڅو د شپو په موټو کې قمچينې؟
دا ترڅو د بې حيا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مينې؟

❋❋❋

دا ترڅو د مينې تور سفر ته لارې؟
دا ترڅو نېزې د باد، کمڅۍ د ګلو؟
دا ترڅو پر دې هوجرو يرغل د واورو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو تبر په غاړه کې د ولو؟

❋❋❋

دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترڅو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترڅو زخمي ورغوي د لوګرو؟
دا ترڅو يې له تنهاکو نه باجونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ريا سپين څادر پر ولو؟
دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترڅو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترڅو په تورو شپو کې ګناهونه؟

❋❋❋

دا ترڅو مې بې پتې د سرو غوټيو؟
دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترڅو په دې پردې پردې ټوپکو
قتلوې دا زما خويندې، زما ورونه؟

❋❋❋

دا ترڅو وطن زمونږ واک د پرديو؟
دا ترڅو وطن زمونږ حکم د نورو؟
دا ترڅو زمونږ د باغ پيغلې بلبلې
ګډوې راته هوجرو کې د سرزورو؟

❋❋❋

دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترڅو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ورور په وينو کې منګولې؟
دا ترڅو د مور په سترګو کې کوکارې؟
دا ترڅو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟

❋❋❋

ما ويل چې که ها سيوری دلته وشي
زه به بيا لکه انګور بېرته زلمی شم
ما ويل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماښو ورته لوګی شم.

❋❋❋

ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زيږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

❋❋❋

ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د ګلو غرونه
ما ويلې که يوه څپه شوه وښنه
بيا به زېږي له لښتيو نه سيندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې یو وړلې زنګونو
د کوچیو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وروړمې !
څادر مې شوې، تنې مې د کرېوان شولې وروړمې !
دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو د سجدو
دا ته یې چې سجدو ته مې یزدان شولې وروړمې !
دا زه هغه زه نه یم ټول تصویر یم ستا د مخ
زه سیوری ستاد سترګو، ته مې ځان شولې وروړمې !
یوه شمعه مې بس وه د تیاره کاله د شپو
تیارو ته مې د کلي چراغان شولې وروړمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وروړمې !

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلته مه راځه اشنا پر کلي جنګ دی
هر مالت او هر ګودر په وینو رنګ دی
دلته ښکلې کمڅۍ سیورې دي باغ نه شته
دلته مېشت د تیارو زور دی څراغ نه شته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغریو کې اورونه
دلته څاله د ګوربتو په اور سوې
دلته زېږي له زمریو نه بګوې
دلته شرنګ نه شته مړوند کې د بنګړیو
دلته پل کلي کې ورک دی د سرېیو
دلته مري له ډېرې لوږې تنورونه
دلته اوراخلي له تندې نه سیندونه
د پردېسو ګاولي نه شته په دېرو کې
د رباب ستونی وچ شوی دی هوجرو کې
دلته ټیټې د پښتون لوړې شملې دي
سپکې شوې مو د میندو لوپټې دي
هر قدم کې پایکوبي ده د دېوانو
هر لوېشته کې کورګی دی د پېریانو
لمریې وواژه د شپو دلته یرغل دی
قتل شوی مې په شونډو کې غزل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاووي راته پر ژبو زنځيرونه
سړوي راته ککرو کې اورونه
درښتيا لوريې چې ويښه کړه تربور شو
چې د حق ناره يې جګه کړه منصور شو
چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست
شو
چې ږيره پرمخ نه وه کمونيست شو
يو خنجر دی څو چړې دي څو لاسونه
راته ريبي د وطن دمور رګونه
رالوېدلې دنيکه د سر پګړۍ ده
خواره شوې د زړې ابۍ کېږدۍ ده
يو ((اکبر)) بيا ددې غرونو بچی نه شو
يو ((ايوب)) د ميوندونو سړی نه شو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غرېږي نه شته
پښتانه هسې ژوندي دي زوږيږي نه شته
دا چې نن د خونړي کاروان رهبر دی
د اوبو د ژيو هغه سوداګر دی
د زرتشت اور يې شهيد کړ سيلاب راغی
اورنی پر درمندونو درياب راغی.

۲۲/۵/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېړدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوزېږېدې
او ته د خدای دباغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کرلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېرى د باران خو مې شه !
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې ورو ورو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښنه کړې؟
دلته یې سیوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپینه تنده کې یښنه د تبر نه شته
د زلفو باغ نه یې دښار د بازاري ګلونو بوی نه خېږي
نه یې خو ښکلوانګو کې د شنوکلیودتاودوبادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ماباندې راپېښنه کړې؟
داسې حیا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حیا چینې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

د باد له څڼو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپینو کاڼو په هنداروکې د خپل زلمیتوب خوب لیدلی
باد مې د کلي د تیارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو کجاوې راوړي.

❋❋❋

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نوځالې د ګربتو ځایېدلې کله؟
ما به د لمر تڼې تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلایي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې د غه د ننګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه
نور مې ویده کړه چې ویښتیا وو سترې کړې یمه
نور مې ویده کړه چې له ویښې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم ویښ یم
خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ما ته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښیه
زه یې د سترګو په هندارو کې
د اور او د سکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هندارو کې اورونه کړي
خوبه ویده مې کړه
ځادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

ځانګه مې وچه ده غوټې نه لري
هغه کوچۍ یم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شوه سیپۍ
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته د هغه د څلوراویایمې کلیزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـوانۍ یـې رانـه یـوړه قلـم نـه شــته
بت پرست یم خو مې ښکلی صنم نه شته
یـوېې تـه یې دامنې؟ چې ټول وطـن کې
بـې لـه څـو تنـو نـه زوی د ادم نـه شــته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له ځوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
مـا مینځلـه خـو جانانـه زمـزم نـه شــته
زه دې سترګو کې هر رګ د جهان وینم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشاله تر ننګياله

مالي راشه اغزو د زړه پر ګل وهلی يم
((سقاو)) په زړې تورې د((مغول)) وهلې يم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه((ژی)) کړې ډکه
خو سر مې د ايل نه دی که يې سل وهلی يم
يو ګل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه يم
ناره د ((اناالحق)) يې په کاکل وهلی يم
حيران يم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
پرديو مې د خپل کور په درشل وهلی يم
تقدير به مو وي داسې له خوشاله تر ننګياله
همدا چې کله غيرو، کله خپل وهلی يم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی د ایمان ببرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني تکي شهید په خپلو وینو مینځي
((یاسیر)) له سره زېږي
((یاسیر)) په زړه د انا الحق فصل کرلی
اهریمن د توپانونو پرې څپېړې او د تند رپرې سپرغۍ وروي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وږو پر وښمنو کمڅو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
توري وربځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح د ژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر)) د خپلو نارو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبي
((یاسیر)) د ډوانو ته بلنه د جګړې ورکړې
((یاسیر)) لګیا دی د منزل مزي په پښو کې د یارانو شیندي
او ورته ښیي د فلاح سرود
((یاسیر)) د خدای(ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))د غره د څوکو د ښایسته ښکلو پیریانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خو مه
زما د زړه د کوټې تیر دې مات کړ
شپه شهزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوګیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۲/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سيند راغی
زما د غره په وينو سرې تيږې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وينو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

❋❋❋

د وربځو اوښکې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپو له تيو څخه ستوري
لوشي
غر مې رمو سره ناري د سرو لمرونو کوي
غر مې د وينو تار په لاس کې
له غوټيو نه جامې جوړوي.

❋❋❋

غر مې څيرۍ څيرۍ راخور دی
پر ټټي ګوربتو سيوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لوړونه کړي
زما د غره ګوربت د زړه د رڼو وینو د یاقوتو له د پرې نه
راته باد د ازادۍ وروي
زماد غره نوم
د سرو وینو
او د ګل
او ازادیو نوم دی
غرمې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرخو ښیښې یې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زما دزړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
څو مره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلې
مایې د سترګو ایینې کې و یو خوب لیدلی
دې مې کور وسو ایینې یې راته ماتې کړلې
داسې سجدې سجدې چې وایې ړوندخونه یې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح
د خدای د مینې د غوټیو په شینکۍ څولۍ کې نه ځايېږي
ماد ابلیس اشنا د ښکلو سترګو پاڼو کې
د حسن او د مینې غوړولی څادر
خدای رانه کرکه لري
مګر شاعر ابلیس مې سترګو
او د شونډو جادو د ښتو کې لګیا دی
راته زړې د غزل کړي
څوک مې د ښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

❋❋❋

کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم
ابلیس د حورو د سرو شونډو د سرو پاڼو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غبږ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې راپسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاد روهي په مړينه:

هغه غر، هغه سيوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
يو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کيسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
يو شين قامت چې رنګ دی او يو شين سيوری چې نه شته
يو کټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حيران يم د غزل شبنم به خدايه چېرته تم شي
زموږ چې د شعرونو سايبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دابۍ نه وي
يو غر غوندې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ ل کال غبرګولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

✵✵✵

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تېږو ښار کې
د سرو وينو ناليدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وينو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
مونږ نه ((يزيد)) او نه ((حسين)) ليدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر محمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
او د ورځپاڼې په هر توري کې یې سترې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګیو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکۍ شي
د پیشو په غوږ کې ناري کړي او وو ایي چې:
- پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپاڼه ده
په ژوند کې یې یو ټکی د رښتیا نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوځو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تیو خولې ایښې ارام ویده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نری بارانووري
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تیونو پرګلونو څري
هلته یو ستړی کوچی
د پتاسو دستمال په لاس کې د باران د طلایي مچیو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وايي کوچي:
نری باران دی
له کېږدیو نه د سپو د ویښې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به څوک ویښه کړي؟
ستورو درواغ وویل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې ټال د شپې راوشلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپین وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
او د شاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاڼي د ښوونځیو د تبیو تندی ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کمیس او سپین سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شپېبه
کله چې وور ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپین تباشیر خال کېږدي
او شپېبه وروسته ماشوم ورږی شي
د وور جزدان له واښکو نه د ږیو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مین شئ پرې
او مینه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مین وم.

۳۰/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې دښتو ته ورېمو کې وایي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وایي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لړ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وایي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ویل شپېلۍ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اینو کې وایي څه
یو ورېم دې کېږدۍ نه د ګرېوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو د لیمو کې وایي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترګو په زانګو کې وایي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شين انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړينې وروسته
درې ځېزونه په ميراث پاتې دي
اس
او هوجره
او يوه سره په وينو وللې توره.

***

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وينو
او ډوډۍ د واده شين انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیه

کلونه وړاندې مې ورته ووې:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نیکه وینه
او نن مې بیا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وایه په څو دی؟
راته یې ووې:
ګرانه!
یوازې یوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ایینو کې لامبي

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنو نه))

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وایه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))

❋❋❋

پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپین آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي یوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي یوه ونه
رګ رګ کې یې د پاڼو خیر که وینه پاتې نه ده
رېښه یې په اوبو کې ده غوړېږي یوه ونه
د څانګو په کېږدیو کې یو غږ د شپېلۍ نه شته
کوڅې ښارو رادرومه چې لوېږي یوه ونه
منم چې به لوګر راته کښت لو کړي د لونګو
تالو نه د لاره کله تېرېږي یوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا ګلونه راوړي
په سر مې چې نن سیوری کېږي یوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جل، دا برسات

شوګیر چې درته شپو پر څښو مات راوړی دی
یو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن ربړدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور څنې تورات راوړی دی
دا چا ویل چې وربې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وربو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شپبه پر لمبو سره ده او شپبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازبړو دا ساعت خیر دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سیند په طلایي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سیند د څپو کېږدۍ کې نه ځایېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

***

سیند مې د خوب زخمي کوترو ته یو بام نه لري
د سیند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
یو سیوری، یو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګیا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مینځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور مې تمامه ورځ اییني سره خبرې کوي
زما هم خوب راځي)).

***

سیند لا روان دی
سیند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچۍ شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

يو ستوری ستورو وواژه يو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې يو غر د سبا مات شو
منم چې سپين سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه
موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو
دا بيا مې د نشو په ګناه څه نيسې زاهده؟
ساقي لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پرېږده اوږدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي
کلاله! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
مورېوړ د رڼا نه يو تښتېدلو وربځو راشئ!
رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وينو غوټۍ وکړې بهار دی
ساقي ګوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
پوروړي څه د تاک د پېغلې نه يو
هر يو رګ يې زموږ د سرو وينو ابشار دی
زنګ وهلې توري غړپ د لمبو غواړي
ساقي زار شم راکوه يې چې خمار دی
لا د ژيو سوداګر سره جګړه ده
لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
رباب ګونګ دی ادم هېري چيغې غواړي
چا تري وړی د درخو د غاړې هار دی
شنو زمريو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې اباد لا د زړو بګوو غار دی
بيا پر غاړو د شملو غرونه اوچت شول
اورګډ شوی د ټيکريو پر بازار دی
هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ايوب دی
هر سنګر مو سور ميوند د کندهار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربځـو دا مـو د يـو څـو سـتورو نېـزې دي
لا كـاروان مـو د لمرونـو خـو پـه لار دى
ازمـوينې تـه يـې وختـه ! څـه حاجـت شـته؟
يـو پـه دوو توتـو لـوى، بـل پـه انګـار دى
هـر يـو ښـاخ يـې چـې و دار د ژيـد ارانو
هغـه وور نيـالګى هسـک شـوى لـوى چنـار دى
تـه پـه نشـته غـوړ کـړه خـولۍ پـه سـر وره
مـا تړلـى د خوشـال بابـا دسـتار دى
اوس نـو زر لالـي د نـورو ترېنـه زار کـړئ
چـې مـې ځوړنـد خپـل لالـى پـر سـر د دار دى.

۳/۸/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې ته...

مینې ! له شرمه در کتلی نه شم
پېریان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بیا د عشق د پرښتې د ګرېوانه غاړې ته لاس اچوي
ابلیس لګیا دی پر زمزمو ، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه در کتلی نه شم
سیلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښایسته وو
پاکو میندو په کمڅو کې تومتونه اوبي
مسیح تېره توره په لاس د تومتونو په
واښونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مینې پاتې نه دی
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه در کتلی نه شم
چې مو هر غږ پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د یوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوخو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
دښمنې ښکاري.
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځایېږي خونه
***
شپه د کمځو د غرونو تال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښایسته وریو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بیا رانغلې بڼو ته په پښتو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو
څلو وهلي ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شونډو بوراګانو مې ستا د شونډو پر ګلونو
په خپل شرنګ به ویده شمه، په خپل شرنګ به راویښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو ګرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ووړ کوټی کلی
دا سیند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو
لاښکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو.

١٣٧٢ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تراوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خدای له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللی وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوجرې او دا شملې

نه ساقي شته، نه جانان شته مازيګر دی
خومره تږی د پېړيو مې ساغر دی
پسرلی نه دی پرې نوم د سپرلي مه ږدئ
ډوب په وينو کې يو سور چريک د لمر دی
د نارنجو ښاخ منم ورته بنګړی شو
خو مات شوی مې مړوند د سپين سهر دی
نازولې سپوږمۍ مه خبره شه تمه
چې د وربځو اوښ ولاړ درته پر سر دی
شنه منګي مې د جنکو پر ولو مات شول
د نامرده مغل يون پر دې ګودر دی
رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
چې ويده د شپو په تيکو کې خنجر دی
ته دې غشي وروره ګوندې چې ويښ شم
لا مې پاتې ځای په زړه کې د پرهر دی
د دېرو د قام شملې ورنه لوګي کړئ
د هوجرو طالب ختلی په سنګر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليک

څو مياشتې وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د ياد ښکلې زانګو زنګوم.

❋❋❋

همدا چې لمر شين شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مين په کاڼو ولي
زموږ په ښار کې د مينو د سنګسار پسرلی بيا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو يو انځور
د نارنجي غږ پر وربښمينو تارو واوبه
راويې لېږه
چې ستا د ياد هغه خيالي حورې مې
زانګو نه باد يو نه سي
راته سنګسار يې نه کړي
څو مياشتې وشوې چې درتللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړوند

مړوند يو خوب، مړوند ستړيا نه لري
مړوند د غره د ابۍ پۍ رودلي.
❋❋❋
تا د سکندر کله ژړا ليدلې؟
يو سپين مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
يو سپين مړوند يې د غرور د اسويال رېبلی
❋❋❋
سکندر له ليرې لارو راغی د فيلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپاميزاد ښاپېريو شنه خوبونه ويني
يو سپين مړوند ورته جګړې ته وتی
وربلندې تندر د مړوند ووري
خو ای د سپين مړوند ((روښانه)) پېغلې
تورې په ورو،
تورې په پام وروه
سکندر په تورې هغه سپينه ډوډۍ نيمه کړله
نقاب دې سپين مړوند ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لور غزل

پلـو پـرې د مـخ خـور کـړه غوړېـدلي دي سـرونه
جانانـه ! سـتا وربـل تـه مـوړ کرلـي دي سـرونه
دې قام ته د منصور وایه کوم دار شته دی که نه شته؟
لـوګرو کـه هـر څـو ورنـه رېبلـي دي سـرونه
د یـار د سـینې دښـته کـې د هـار نسـیمه وروځـه
غمـي نـه دي دې ټـال کـې زنګېـدلي دي سـرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت سترې کاروان ته
پـه لـوړ ښـاخ د چنـار کـې ځړېـدلي دي سـرونه
چې سرې سیلۍ شوې ګونګې او د لور غزل یې وچ کړ
هـر ګـل مـو هـرې پـاڼې تـه ښـندلي دي سرونه
ایـرې شـول خـو یـو چـم د ټیټېـدلو یـې زده نـه کـړ
الله مـو د غیـرت پـر لمبـو وللـي دي سـرونه
رقیـب پـر ډمـو وپلـوره مـوږ سـر داو کـړ پـر حـورو
یـو چاتـه پـه سـوغات کـې مـو لېږلـي دي سـرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ تړې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړو وربځو، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېږې آسونو نه لوېدلی غرور راوړئ
د سترګو تورمو بار که د ((یعقوب)) کړ پر اوښانو
دې وربې مېلمنې ته لړ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپين ټټر يې يو څو څاڅکي دي د خامو پيو
څانګې يې زړه روي،
تيونه يې ارې وړي دي.

❋❋❋

ونې ! سپرلی دی
واورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده
ما مې خيالي څادر ګرو کړ
ـ د کلو وړی ومـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

❋❋❋

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټيکری نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردی څادر
زموږ د پرې مازيګری نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سیوری، یو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
یو سیوری او یو ګل نه شته
دلته د سین سپینو هندارو کې
د لمر
د طلایي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو یووړې
او بنګړیواله سپوږمۍ
دلته د تاک پښغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغیو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
❋❋❋
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف دېوانو ورې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پاڼې
هر اندام نه یې چینجي ووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کتوې تشې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

ځو مره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
ځو مره نېکمرغه يم ګناه کومه.

❋❋❋

زما د کور دا دېوالونه
د ځو خاورو
ځو اوبو
او د څه لمر
ځو ترکيبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښېښو راتاو دي
زما او زما د کاله ختېه يې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو ايښې ده
ما مې د سترګو د راڼه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❋❋❋

دومره مغرور يم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د نازولي دربار سیوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
یوه شېبه زما د لاس بېړۍ
د ښکلو د سینو په سمندر کې
ستړې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې یم
پلار مې تر مړینې نه یوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتینې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو شنه ګلان مې د زړګي پرمساپرې دښتې څانګې وکړې،
وغوړېږي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونونه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو هغه پېغله هوسۍ راشي
تر بېګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې څري
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

زما د زړه دښته کې څاڅکي دباران نه ووري
زماد سترګو چینه وچه ده،د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي
څوکاله وشول چې ږلۍ مې د زړګي پرفصل ووري او کېږدۍ مې
توپانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هوسۍ ته به شپونکی څنګه شي.
❋❋❋
بېګاه شپونکی باد ستا د څڼو له غرو راغی
په پګړۍ کې يې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې لمر هغه زرين وستنی نه و راتاو
چاپې په تشې او ريښې ريښې بخڅۍ کې يو د ستورو نارنج نه وابښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها،
څومره يوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.
❋❋❋
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پر هغو لويو پلنګې کټونو
يو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي، ګډوي ځان ته زموږ د کلي سپينې هيلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وږو لوګيو پر ځای
خورې ورې دي د ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلو وينې
کلي کې يو سيوری د برېتو
او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا!
د کلي په دېره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلمیو ځنورو
د اتڼ هغه سکنې ما ښام درياد شي که نه؟
❋❋❋
ستا د يادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مسا پرې د ښتې ځانګې وکړي
وغوړېږي،
کله
چې
لمر
شين
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځو ګلان پلوري
د ستورو په تېښتو یې جوړې کړې ورته څڼې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راوړ د سپرلي جوار ګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخوردی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر ځنې ټیک اخلي اود ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسحق ننګيال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الينګار، دبسرام کلی، ۱۳۳۵ل کال.

زده کړه:

سيمه ييز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پوليسو اکاډمي.

دنده:

د پوليسو اکاډمۍ تدريسي غړی، د څارندوی مجلې او پيام ورځپاڼې خبريال او د ليکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدير او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، ۳- هغه شپې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) ۵- (۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځينې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سيندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سيند په منګي کې (د بېلابېلو ليکنو ټولګه) او يو شمېر نورې ليکنې.

مړينه: پېښور، ۱۳۷۷ل کال د ثور اتمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو باد ، يو منصور

يو بـــاد رالګېـــدلی مالـــه ځانـــه ســـره وړي
د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمانـــه ســـره وړي
د شپو پراوښ يو غـل دی زمـوږ کلي تـه راغلی
ګلونـــه او باغونـــه لـــه باغوانـــه ســـره وړي
يـو پـل وم چېرتـه لـرې ستا پـر لاره زرغـون شوی
يـو لـوټ مـې اوس لـه بادولـه بارانـه سره وړي
يو څوک دی ستا لاس شراب يې ټول راځنې وځښل
دا سره کېږدی د خوب مې له توپانه سره وړي
زموږه يې په سترګو کې د شپو دوړې شيندلي
دا لـوی کـاروان مـو ځکـه لـه څاروانـه سره وړي
نـارې د انـا الحق يـې ورتـه وچـې کـړې پـر ژبـې
منصـور وطـن مـې دارتـه لـه ايمانـه سره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمد خان زوی پر ۱۳۴۲ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زیږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د (پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او ((شمشاد)) مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکي ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، د دې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې د لومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد د ښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا د دې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د لویو جنګسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره ګوښه شو. ملګرو ملتونو (UNAMA) استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده دروسپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادۍ ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پرمخ وړي. استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلو اکیلکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راډیویي او ټلویزیوني مرکو کې یې د واقعیتونو او حقایقو د څرګندیدیان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد یم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، او ډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اینبودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) او (د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې هم په لسګونو مشاعرې، سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	څرنګوالی	چاپکال
• مټکور	لومړۍ شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دویمه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هیلې	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• نیمګړي ارمانونه	د حیران شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د نازو انا یاد	د سیمینار د لیکنو ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کلیات	د استاد الفت نثرونه	دریم ۱۳۸۷
• سیندونه هم مري	د اسحق ننګیال شعري منتخبات	دویم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه	د پوهنوال روستارتره کي اثر	دویم ۱۳۸۷
• .د افغانستان فرهنګي میراثونو ته یوه کتنه	د نینسي دوپرې اثر	دویم ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کي اثر دويم ۱۳۸۷

د- يونليکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷
- که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- دپنتاګون ترڅنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمدګل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷
- استاد زيار د پښتني فرهنګ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زيانونه دويم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷
- ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷
- ببرړنۍ لويه جرګه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷
- انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ايډيال لومړی ۱۳۸۷
- دکتابونو په وړمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سياسي کړليچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو ليکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷
- که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته د نور زغم او وسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6

د خپرونو لړ: (۱۴)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library